

BUDAPESTI CZÉGEK.

TALÁLMA NYOK

szabadalmazását esz-
közi mind. államban
Réthy János
nemzetközi mérnöki és szabadalmi irodája,
Budapest, Erzsébet-körút 2. sz. (népszínház
mellett). Legrégibb szabad. iroda. — Telefon.

Nagy választékban!
GEITNER és RAUSCH czégnél,
Andrássy-út 8. sz.

KILLÁN FRIGYES
m. kir. egyetemi könyvtáros,
IV., Váci-utca 30.

A magyar, francia, angol és német
irodalom dísz kiadása. — Díszm-
vek. — A világirodalom remekir-
Epitészeti és technikai munkák.
Imakönyvek stb.

Schachner József A.
BUDAPEST,
Nádor-utca 15. sz.

**A magyar ipar- és kereskedelmi bank
részvény-társaság váltóüzlete.**
Budapest, V., Nádor-utca 4.

Mint kintitő tőkebefektetést ajánlja a magyar takaré-
pénztárak központi jelzálogbankja
4½ százalékos adómentes zálogleveleit és
4½ százalékos közszégi kötvényeit,
melyek nála a mindenkori napi árfolyamon jutálék-
mentesen kaphatók.
Teljesít tőzsdéi megbízásokat, díjmentesen bevált szel-
vényeket, elfogad betéteket folyó- (cheque) számlára,
pénztári jegyek vagy betéti könyvekre, s azokat
4 százalékkal adómentesen kamatoztatja.

**Magyar ipar- és kereskedelmi bank
részvény-társaság váltóüzlete.**

**Zongorák és
Harmoniumok!**
Legjobb és legújabb-
sabb kaphatók
Eder Antal Gyulánál
Váci-utca 4-6.
Alapítva 1846.

GRÖBER LAJOS
kosár-fonódója,
IV., Kigó-u. 6.
Hangjegytartók,
munka-asztalok,
stb. nagy választékban.

Eisenschiml és Wachtl
Budapest, Váci-utca 12.
Gyár: Bécs, Kaiserstrasse 62.

Legnagyobb raktár mindennemű fény-
képesítő gépek és készülékekben.
Alapítva 1856. — Többször kitüntetve.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

SCHOTTOLA ERNŐ
BUDAPEST (Fonciere palota).
Ajánlja dús raktárát
vízhatlan esőköpeny, gummi sárczipó és esz-
mákból. Sebészeti műszerek és kötszerekből
stb., valamint torna- és testmozgató szerekből, egy-
szintén gummi és linoleum szőnyegekben.
Sebészeti, műszaki és pinceszegészeti árjegyzéket
kiváratva bérmentve küld.

Uj! A fotografálás elemei. Ár 2 frt.

„Toronyórák“
palota, lakatya, gyári órákat,
villanyórákat,
legelőnyösebben rendez be
Mayer Károly L.
1-6 magyar gör-órágyára
Budapest, VII., Kazinczy-u. 3.
Képes árjegyzék, költségjegyz. bérmentve.

Legjobb sorvető gépek!

KÜHNE E.
gazdasági gépgyára Mosonban.

Főraktár: Budapest VI. ker. Váci-körút 21. szám.

Ajánlja általában kedvelt és egyszerű szerkezetűk folytán felülmúlhatlan
és több mint 14,500 példányban elterjedt 5649

HUNGARIA és JUBILEUM-DRILL sorvetőit.
„MOSONI DRILL“ hegyes vidékre.
Egyetemes két- és három-vasu ekéket.
Laacke-féle kintitő szántóföld-boronákat, 12 nagyság.

Laacke-féle kintitő rétboronákat.
Rostákat és konkoly-választókat.
Szelelő magtár-rostákat. (Kül-
nösen figyelemre méltó!)
Venzky-féle takarmány-füllesztő.
Szecska- és repavágók stb. stb.

1894 augusztus 1-étől Váci-
körút 57a. sz. a. saját házában.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Az orvos ÉLETE valóságos harc a természet
ellenséges hatalmai ellen, miközben nem
ritkán saját életét kockáztatja másokért.
Különösen a sebész az, aki valóságos fegyver-
rel véres harcot vív, melyben győztes csak
az lehet, kinek elég bátorsága, okossága és
ügyessége van. Ily harcban töltött huszonöt év
munkájáért nyújtják most a babért tanítványai
és tisztelői azon férfinak, ki saját erejéből
küzdött a fől magát kockáztatva hadvezérré, s
kit a hosszú harc évei ha látszólag megkemé-
nyítettek is, lelkében, kedélyében az maradt, a
minek igazi orvosnak maradnia kell: szenvedé-
sek és örömök iránt fogékony, érzékeny
ember.

Orvosi pályáját ez előtt 30 évvel azzal kezdte,
hogy segédjévé lett Balassa tanárnak, az első
korszak-alkotó magyar sebésznek. Származására
nézve a tolnamegyei Duna-Földvárán 1832-ben
született. Elemi iskoláit szülőföldjén végezte,
középiskolai tanulmányait pedig a kalocsai
gymnáziumban kezdte meg és folytatta 1848-ig.
Itt érte a szabadságharc, melynek lelkesedése
ő, a tizenhét éves ifjat is magával ragadta. De
a táborozásból nem sokára betegre érkezett
haza, s hosszabb ideig szenvedett hagymázban,
melyből alig tudott felgyógyulni. A háború
lezajlása után előbb gazdaságban foglalkozott,
majd Pestre került, hol a kegyesrendiek gym-
náziumában járta az utolsó középiskolai osz-
tályokat, s ott Magyarország jelenlegi belügy-
miniszterével együtt, a legjobb tanulók közé
tartozott. Az egyetemi orvosi tanulmányokat
részben Budapesten, részben az akkor még vi-
lághírű bécsi egyetemen végezte; orvosi okleve-
lét is ott nyerte, míg sebész-mesteri vizsgálatát
azért, hogy Balassával megismerkedhessék, itt-
hon tette le. Balassa mindjárt hajlandó lett őt
segédei, u. n. műtőnövédekéi sorába főlvenni, de
a tanári kar ily irányú javaslatát Bécsben nem
hagyták helybe, hanem ő helyette egy akkoriban
sympaticusabb, mert cseh nevű fiatal orvost
neveztek ki. Balassa azonban tovább is pár-
tolta s így a legközelebbi évben Kovács elérte
vágyai czélját: a sebész pályára léphetett,
Balassa mellett ő nem sokára első segéd lett,
majd a sebész műtettanból az akkor még ritka
magántanári minősítést nyerte.

Csakhamar alkalmá nyílt bizonyítani, hogy

hogy egy féltelen és féltelensége miatt már-
már elvérző örmestert, kivel az egész orvosi
kar nem birt, ő maga úgy megfékezett, hogy
sebeit nyugodtan engedte bekötözni és azon túl
oly szelid lett, mint a bárány. De nemcsak
lefelé volt szigorú, hanem mindenki iránt. Egy
nap délelőttjén a kórház katonai vezetője, egy
aranygalléros főorvosvitába keveredett Ko-
váccsal egy sebesültnél követendő gyógyeljárás
fölött. Kovács ragaszkodott véleményéhez, mire
a főorvos tanácskozássra hívta egybe a
kórház orvosait és a maga alantassával a „civil-
orvos véleményét egyszerűen leszárvaztatta. A
szavazás után Kovács a diadalmas főorvos-
orvosnak azt mondta, hogy nyilván ez volt itt

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

8. SZÁM. 1894.

BUDAPEST, FEBRUÁR 25.

41. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félre — 6 •

Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt
félre — 4 •

Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.—
félre — 2.50 Kelti előfizetéseket a postai-
meghatározott vitellj is esatolando.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

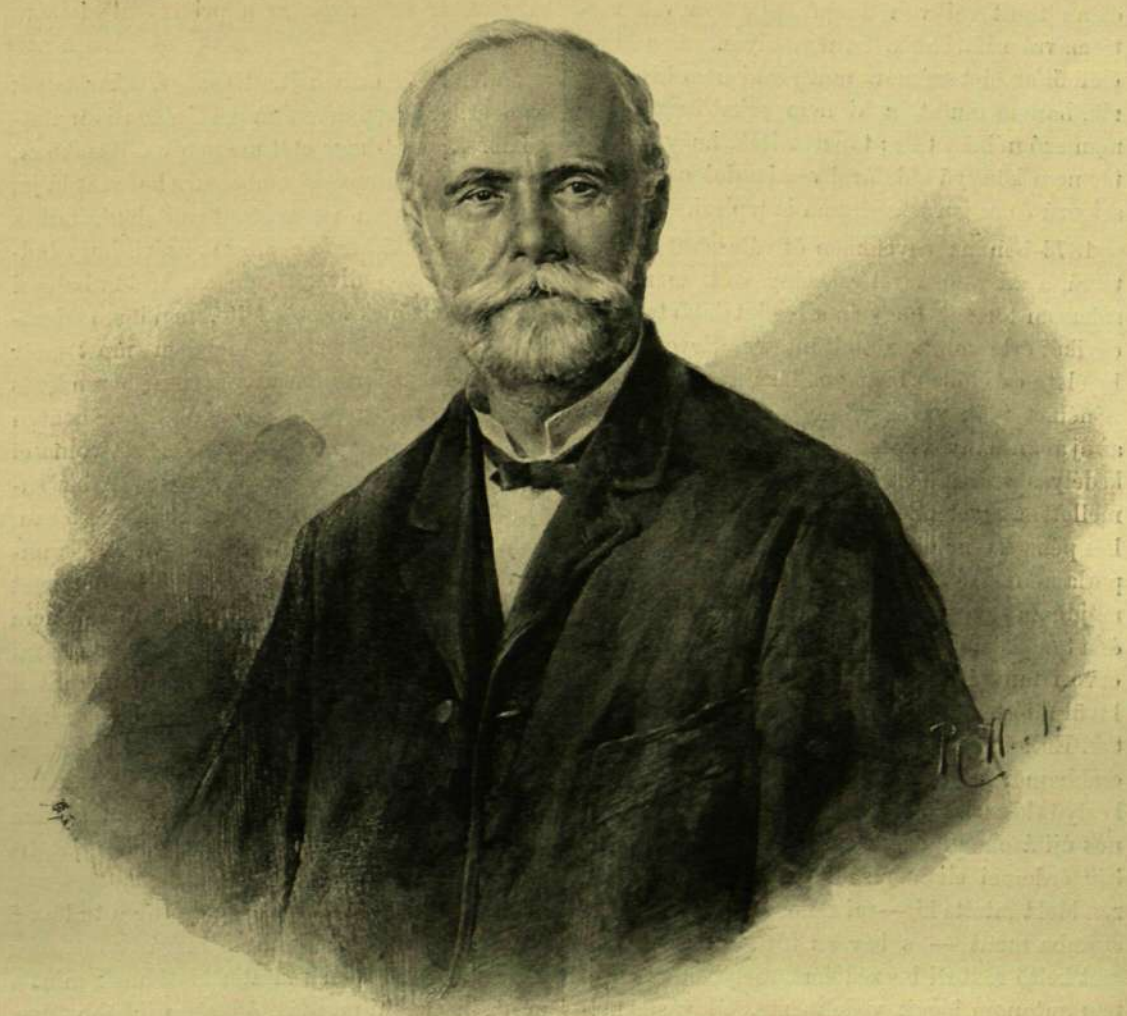
Az orvos ÉLETE valóságos harc a természet
ellenséges hatalmai ellen, miközben nem
ritkán saját életét kockáztatja másokért.
Különösen a sebész az, aki valóságos fegyver-
rel véres harcot vív, melyben győztes csak
az lehet, kinek elég bátorsága, okossága és
ügyessége van. Ily harcban töltött huszonöt év
munkájáért nyújtják most a babért tanítványai
és tisztelői azon férfinak, ki saját erejéből
küzdött a fől magát kockáztatva hadvezérré, s
kit a hosszú harc évei ha látszólag megkemé-
nyítettek is, lelkében, kedélyében az maradt, a
minek igazi orvosnak maradnia kell: szenvedé-
sek és örömök iránt fogékony, érzékeny
ember.

Orvosi pályáját ez előtt 30 évvel azzal kezdte,
hogy segédjévé lett Balassa tanárnak, az első
korszak-alkotó magyar sebésznek. Származására
nézve a tolnamegyei Duna-Földvárán 1832-ben
született. Elemi iskoláit szülőföldjén végezte,
középiskolai tanulmányait pedig a kalocsai
gymnáziumban kezdte meg és folytatta 1848-ig.
Itt érte a szabadságharc, melynek lelkesedése
ő, a tizenhét éves ifjat is magával ragadta. De
a táborozásból nem sokára betegre érkezett
haza, s hosszabb ideig szenvedett hagymázban,
melyből alig tudott felgyógyulni. A háború
lezajlása után előbb gazdaságban foglalkozott,
majd Pestre került, hol a kegyesrendiek gym-
náziumában járta az utolsó középiskolai osz-
tályokat, s ott Magyarország jelenlegi belügy-
miniszterével együtt, a legjobb tanulók közé
tartozott. Az egyetemi orvosi tanulmányokat
részben Budapesten, részben az akkor még vi-
lághírű bécsi egyetemen végezte; orvosi okleve-
lét is ott nyerte, míg sebész-mesteri vizsgálatát
azért, hogy Balassával megismerkedhessék, itt-
hon tette le. Balassa mindjárt hajlandó lett őt
segédei, u. n. műtőnövédekéi sorába főlvenni, de
a tanári kar ily irányú javaslatát Bécsben nem
hagyták helybe, hanem ő helyette egy akkoriban
sympaticusabb, mert cseh nevű fiatal orvost
neveztek ki. Balassa azonban tovább is pár-
tolta s így a legközelebbi évben Kovács elérte
vágyai czélját: a sebész pályára léphetett,
Balassa mellett ő nem sokára első segéd lett,
majd a sebész műtettanból az akkor még ritka
magántanári minősítést nyerte.

Csakhamar alkalmá nyílt bizonyítani, hogy

nem csupán az iskolának, hanem az életnek
tanult, midőn az 1866-iki háború szerencsétlen
áldozatai közül azok, kik a pesti Ludoviceum
mellett föllállított barak-kórházakban helyez-
tettek el, itt részben az ő gondozására bízattak.
Éles elméje, az ily sérülések ezerféle változa-
taival szemben is mindig találékony otthonos-
sága és energiája már itt is kitüntették őt.
Energiája — azonban már itt és akkor is össze-
tűközésbe hozta azzal, a mit konvencionális
szokásnak, megszokott társadalmi rendnek szok-
tunk nevezni, — de a mely gyakran nem más,
mint minden igazi haladást és törekvést békóba
verő formasság. Itt és ekkor történt az, mit ő
maga szokott gyakran hallgatóinak elbeszélni,

hogy egy féltelen és féltelensége miatt már-
már elvérző örmestert, kivel az egész orvosi
kar nem birt, ő maga úgy megfékezett, hogy
sebeit nyugodtan engedte bekötözni és azon túl
oly szelid lett, mint a bárány. De nemcsak
lefelé volt szigorú, hanem mindenki iránt. Egy
nap délelőttjén a kórház katonai vezetője, egy
aranygalléros főorvosvitába keveredett Ko-
váccsal egy sebesültnél követendő gyógyeljárás
fölött. Kovács ragaszkodott véleményéhez, mire
a főorvos tanácskozássra hívta egybe a
kórház orvosait és a maga alantassával a „civil-
orvos véleményét egyszerűen leszárvaztatta. A
szavazás után Kovács a diadalmas főorvos-
orvosnak azt mondta, hogy nyilván ez volt itt

R. Hirsch Nelli rajza.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Salgó-Tarjáni köszénbánya-részvénytársulat.

A t. cz. részvényeseket az 1894. évi március 3-án délelőtti
10 órakor irodánkban (V., József-tér 14., I. em.) tartandó

XXVI. rendes közgyűlésre
tisztelttel meghívjuk.

NAPI REND:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentésének előterjesztése.
2. Az 1893. évi mérleg előterjesztése, indítvány az osztalék megállapítása és a felmentvény megadása iránt.
3. Indítvány az alapítóknek részvényenként 20 frtnyi visszafizetése által 512,000 frtra leszállítása és az alapszabályok 4. §-ának, ennek megfelelő kiegészítése iránt.
4. Indítvány az alapszabályok 45. §-ának törlése iránt.

Felkéretnek a t. cz. részvényesek, hogy részvényeiket bezárólag
február hó 22-iki esti 6 óráig vagy a társulat központi pénztáránál
Budapest (V. ker., József-tér 14.), vagy a K. k. priv. allg.
österr. Boden-Credit-Anstalt-nál Bécsben elismervény mellett
Budapestén átvenni sziveskedjenek. A közgyűlésbe való bemenetkora letét-
ről szóló elismervény felmutatandó. Az alapszabályok 19. §-a értelmében
25 részvény egy szavazatra jogosít. Minden részvényes csak 10 saját és 10
meghatalmazással átvett szavazattal bírhat. — Az 1893. évi mérleg s a
felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal a társulat központi
irodájában a t. cz. részvényeseknek rendelkezésre állanak.

Budapest, 1894. évi február hó 10-én.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

Magyar királyi államvasutak gépgyára.

Gőzcseplő-garnitúrák
Hengerkazános lokomobilok
Szalmakazalozó gépek
Gőz-kukoriczamorzolók
Stibor-kőrfűrészek

mindig csak

a m. kir. államvasutak gépgyárának
vezérügynökségénél
Budapest, VIII., József-körút 41. sz. a.
rendelendők meg.

5472

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.)

Chicagóban kitüntetést nyert a
**Leichner-féle
zsírpuder**
Leichner-féle hermelin-por.
Ezek a legjobb ártalmatlan arcpudert képezik, nappalra úgy mint este; a
bőrt, a mint ismeretes, az agy kőrig puhán és hajlékonyságában megtartják,
s annak gyöngéd, rózsás, fiatal frissesség, színezetet adnak. A beporozást nem
lehet észre venni. Kapható a gyárban: Berlin, Schützenstrasse 31, s más
illatszertárakban is, zárt szelencékben, melyeknek fekének a cseg és a
védjegy vannak bevéve. Kérjünk mindig Leichner-féle zsírpudert.
Leichner L., a kir. színházak szállítója.

az utolsó diadala, és tényleg a katonai hatóság a sebesültek érdekében itt az ez idő szerint szinte nélkülözhetetlen leszavazott «civil» orvosnak adott igazat és másnap az aranygalléros már a jól kiérdemelt nyugalom felé indult.

Egyenesen neki a célznak — a dolog lényegét első helyen — e mellett a formát csak annyiban, a mennyiben az nélkülözhetetlen, — ez látszott a fiatal sebész minden ténykedésén, már akkor is, és ezzel már az időtájt, mint később egész életében, sok jó barátot, de legalább három annyi ellenséget szerzett magának. Midőn 1868-ban Balassa hirtelen elhalt, az egyetemi tanárok két nagy pártja szorultak: az egyik a jóval idősebb Lumniczert, a másik Kovácsot támogatta a helyettesítésre. Kovács e versenyből győztesként került ki, az állás végleges betöltésekor pedig már nem is akadt többé versenytársa, annyira kétségen felül bebizonyította ideiglenes működésének egy éve alatt is, hogy nagy elődének tanszékére valóban reáért.

Pedig nem mondható, hogy az új tanár mindenben elődjének nyomdokain haladt volna. Amaz csupa udvariasság, csupa szellem, finom bánásmód mind kartársai, mind betegei iránt; ez csupa erő, csupa szókimondás, tehát csupa támadás minden vállalkozásában. Balassa előtt tanárkodásának hosszú ideje alatt alig bukott meg szigorú orvos a vizsgálaton; Kovács azzal kezdte, hogy mindenkit visszavetett, a ki nem tudott; a népszerűséget semmibe sem vette, a kötelesség teljesítést senkinek el nem engedte. Csak abban bizonyult Balassa igazi tanítványának, hogy szakmája fölött uralkodik és a késnek, melyet kezeibe vett, valóságos mestere. Nem mások által kitaposott utakon jár, hanem maga tört magának utat. Többszöri külföldi utazásain éles megfigyeléssel és bírálva szokott vizsgálgatni minden szakjabeli dolgot. A tekintélyek iránti vak hódolatot soha sem becsülte, de föltétlenül bízalmmal volt és van ahhoz, a minnek észszerű voltát, alaposságát maga is belátja. Tanítványai csakhamar tapasztalták, hogy nem olyan tanítóval van dolguk, ki a könyvek tartalmával sáfárogat, hanem olyannal, a ki az életből az élet számára tanít, a ki nem hivatkozik, hanem mutat, a ki nem sokat beszél, hanem szó nélkül tesz; tapasztalták, hogy a mester nem könnyű oldaláról veszi a dolgot, hanem szigorú és szigorúságát nem is leplezi.

1874-ben az egyetemen öt választották rektorrá, a mi valósággal esemény volt, mert még sohasem történt, hogy ép a legfiatalabb tanárok egyike érte volna ez a kitüntetés. Egyetemünk belétele ez időben bizonyos lazaságot mutatott. A német idők vasfegyelmé alól felszabadulva, az új alkotmányos korszak első idejében bizonyos kedélyes szabadoosság harapódzott itt el, mely mellett az egyetemi pénztárban maradtak gazdátlan pénzek; némely tanár előadásai egész fiókparlamentekké alakultak; az egyetemi intézetek majdnem egyes tanárok saját dominiumává lettek és a tanárok kinevezéseibe, sőt új tanszékek, még orvosi tanszékek föllállításába is az egyetemen kívül álló testületek és személyek is beavatkoztak. Ennek a kedélyes állapotoknak az új rector csakhamar véget vetett, még pedig nem épen keztyűs kézzel. Egy évi rektori működését a hasznos útjásoknak egész sora örökölte meg; és bár érdemei elismerésül őt a király a Lipóttal tüntette ki, — mi akkor szintén esemény-számba ment — s bár az ifjúság nagy figyelmet keltő rektori beszédjéért, melyben az egyetem autonóm jogait védelmezte, fáklyásmenettel is kifejezte iránta tiszteletét, ezen munkában és harcban eltöltött egy év elég volt arra is, hogy végleg megállapítsa «despota» hírért.

Mert valósággal azon hirbe keveredett még jó barátjai előtt is, kiknek a barátság révén sem engedett el semmit abból, a mit az ügy érdekében jónak látott. Néhány érdekes példa mutatja legjobban az ő semmivel és senkivel sem alkudozó jellemét. Rektor elődjei alatt kapott lábra az a szokás, hogy az egyetemi templomot csak «egyetem melletti templom»-nak czímezték; ő a régi czímet visszahelyezte jogaiba. Nyilván az egyetem katolikus jellegének demonstrációjaként az egyetem theologiai fakultásain tanuló papi növendékek, kiket az ország minden részéből püspökeik küldenek magasabb kiképzetés végett ide, nem fizettek külön díjt; ő reá szorította a püspököket, mint növendékeiknek lelki «atyáit», hogy mint minden más ember a maga gyermekeiért, fizessék ők is a tandíjat; de midőn mindezen intézkedéseivel már-már kiérdemelte a theologiai kar tanárainak teljes megelégedését, ezzel nem törődve, reá szorította őket, hogy oly alapítványt, melynek kamatai arra szolgáltak, hogy minden évben egy magyar nyelven megjelenő theologiai munkát jutalmazzanak vele, és melyet soha e célra nem használtak föl, talán mert a magyar nyelvű theologiai irodalmat nem is kívánták fejleszteni, — arra fordítsák, a mire fordítaniuk kellett. Volt egy tanártársa, kit nagyon szeretett és becsült, de kinek enyhe kormányzata mellett a kezelése alatt álló klinika egyik ápolónője annyira elhatárolódott, hogy nagyszámú családjával, sőt családjának minden oldalági rokonaival együtt betelepedett a klinikára és ott természetesen a betegek rovására kényelmesen éldegélt. A rektor úgy segített tanártársán, hogy a kórházba nem tartozó személyeket karhatalommal eltávolította; és ezzel állandó haragosává tette jó barátját. Mindenben az egyenes út embere volt; és ha ő a betegek ápolása érdekében célszerűnek tartotta az ápoló apácák alkalmazását és ezzel némelyek előtt még tértitgési gyanuba is esett, ezt megczáfolta azzal, hogy a kórtermekből kitiltotta a szent képeket, mint oda nem valókat, de kitiltotta még a többször oda ellátogató papot is, még akkor is, mikor ez a primás utasítására hivatkozott.

Jellemének ez a hajthatlansága, akaratának ez a szilárdsága orvosi működésében is nyilatkozik. A mint hogy elől megy oly újításokban, melyeknek a szenvedő emberekre hasznát látja, úgy állhatatosan visszautasít mindent, mit a divat, a repülő hír felkap, csak azért, hogy holnap egy újabb divatért elejtse. Midőn betegek számára elsőnek kieszközlte, majdnem kérés nélkül az azon intézetet, melyben most már 17 éve dolgozik, újításai a kórházi berendezés terén úgy szólnak páratlanok voltak; de azután azt, a mit jónak tapasztalt, nem hagyta volna el azért, hogy mai embernek látszassék. A biztonságot azon a téren, a hol emberélet forog szóban, soha föl nem áldozza a látszat kedvéért, és minden tanítványát arra oktatja, hogy emberéletet és egészséget csak megtartani hivatásuk, de nem szabad azt, bár tudományos kísérletezések által is, kockáztatni. «Az igazi humanizmus a sebész cselekvésében és nem beszédében rejlik», — szokta mondani, és enyhén embersegesen akkor bánunk a beteggel, ha minden cselekedetünkkel annak javát akarjuk, nem pedig akkor, ha csak úgy mutatjuk, mint ha akarnók.

Csak mutatni, csak alakoskodni nem tud az ő egyenes természete és mert magát soha, még udvariasságból sem mutatja kisebbnek, mint a minő, azért, mi tagadás, őt sokan inkább félve, mint szeretve tisztelik. És mégis, a ki a kemény külsejű embert közelről ismeri, az tudja, hogy a kemény külsőt csak inkább magára

erőszakolja. Ellensége az érzékenységnek és ő maga a legérzőbb emberek egyike. Midőn most oly sokan azok közül, kikkel az életben jó szót váltott, kiket mint tanítványait atyálag tanított és néha feddett is, — midőn azokat fogja maga előtt látni, kikkel életének java részét munkában töltötte: — akkor be fogják látni azt is, hogy a kemény vasember tulajdonképpen csak azért vált jó és nagy orvossá, mert mindig jó ember is volt.

RÉGI DALAIMBÓL.

Sötét felhő...

Sötét felhő jár az égen,
Azt gondolom a szemedet,
A szemedet, szép szemedet,
Azon a csillagos égen.

Ha én volnék napugára,
Az a felhő messze szállna;
Felsőkölnám könyveidet,
Sohse látnál te felleget.

Szegény árva madár vagyok,
Magas égből nem szállhatok;
Itt dalolom bókora alatt
Te miattad bánatomat.

Sir a madár...

Sir a madár, sir a száraz ágon,
Beh! egyedül vagyok a világon!
Őszi szellő lengeti a fákat,
Fájó szívem megtöri a bánat.

Kis kertemben elszáradt a rózsá,
Több virágot nem szakított róla;
Hűtlen lett, a ki azt ültette,
Bút ültetett szívembe helyette.

Megcsendült...

Megcsendült a kis kápolna hangja,
Az én rózsám most álmodik hajnalra;
Csengjed belé, te kis harang, álmodba,
Hogy a szívem majd meghasad utána.

Fölelért a fecske-madár, föl a nap,
Melyik száll el, melyik visz hirt hamarabb?
Fecske-madár mondja neki bánatom,
Mondja a nap: mindig ötlet siratom!

Töle távol olyan az én életem,
Mint a felhő, sűrű felhő az égen;
De ha jönne s visszahozná szerelmét,
Bánatom s bűt egy csókjáért felednék!

FEJES ISTVÁN.

A JÓ LECZKE.

Anakreon után szabadon.

Bársony rózsaszirmok között
Egy kis méhe elrejtőzött,
Erosznak meg éppen ottan
Motoszkálni kedve szottyant.
S hogy a rózsát érte keze,
A fulánkot megérezte
S újját ugyan szopogatta
Sírva-ríva a gaz fattya.

De oszt nem töprengve sokat
Uccozni neki, vedd el magad!
Röpült gyorsan ama tájra,
Holott trónus szép mamája:
Kythereia istenasszony,
Hogy sebére irt tapaszson.
«Oda vagyok, anyám, lellem!»
— Szólt — végőráram már meglettem!
Egy kis szárnyas kigyó, képzeld,
Kit illetnek méhe névvel
Az emberek — balgatagok —
Megespiett, hogy csak úgy sajog!

De az anyja csak mosolygott
S tréfára vevé a dolgot:
«Lásd, fiam, — szólt, — ha egy méhnek
Kis fulánki már így égnek!
Most legalább fogalmad van,
Hogy a te bősé nyilaidban
Minő kínos méreg reked.
Erosz fiam, úgy kell neked.»

Ifj. REMENYI EDE.

A NAGY ELLENSÉG.

Elbeszélés. (Vége)

Irta JÓKAI MÓR.

— «S azon a háztető padlásnyílásán nézett ki egy gyermek, félig megdermedve a fagytól és rémülettől: utolsó ivadéka a Márton család-jának.»

— «De igazán találja!»

— «No bátyám, most már mondja kegyel-med tovább a históriát.»

— «Egészen úgy volt: a Lőrincz pap, mire oda vergődött a roskadozó malomhoz, már nem talált más élő lelket, csak azt a kis Jóska gyereket a garat mellett. Azt nyalábra fogta s kivitte a csónakjába. De az a gyerek se élő, se halott nem volt. Előbb hóval bedörzsölte a két kezét: különben elfagytak volna. Azután itatott vele egy korty pálinkát a butykosából. Akkor aztán hozzá látott, hogy meneküljön a jégzajból valamerre. Ez a mi kis halász kunyhóknak megszokott kiátszotta a jeges világból ezen a dombocskán. Jó szerencsénk volt, hogy egy sor vén fűzfá volt előtte, a min a jégtorlás fennakadt, különben ezt is elseperne volna. Mind folyvást tüzel-tünk a kunyhó előtt. Fa volt elég. A jégár elhordta magával a felső vidékről a fakereskedéseket, annyi deszka, lécz torlódott össze itt a fűzfák előtt, hogy pajtát lehetett volna belőle építeni.»

— «Azért tüzeltek úgy-e, hogy a malomból menekülőnek jelt adjanak?»

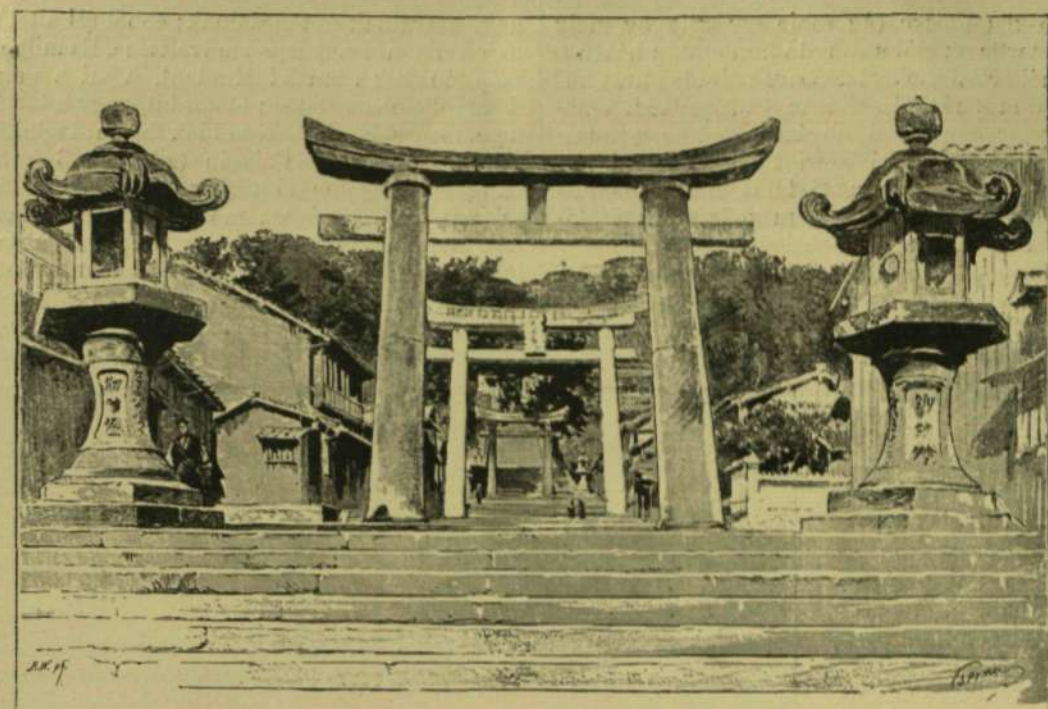
— «De biz inkább azért, hogy segítséget kérjünk a magunk számára. Minket is elzárt a világtól a nagy jégáradás. Én a fiammal, meg egy legényemmel már három nap óta itt rekedtem, az alatt minden ennivalónk tisztára elfogyott. Arról meg szó sem volt, hogy halat lehessen fogni. Még a penészes kenyérhajat is előkerestük a láda fenekéről. Hát azt vártuk, hogy majd hoz valaki segítséget onnan a malomból. Az volt aztán a rémület, mikor a szemünkkel kellett látnunk, hogy düledezik össze az a nagy hatalmas épület: először az egyik oldala, azután a másik; a jég az eszterhéjig emelkedik. Mikor a boltozat rászakadt a lisztes magazinná nagy ropogással, egyszerre olyan felhő szállt fel belőle, mint valami nagy égő ház füstje. Csakhogy ez a füst fehér volt. Az az eltemetett lisztnek a porából támadt. — Hej! mondtuk magunkban, de segítve volna rajtunk, ha annak a lisztfelhőnek csak a fele ide szállna le mihozzánk; hanem hát nem hull már több manna az égből!»

— «De fürjek csak hullottak!»

— «Honnan tudja, öcsém uram?»

— «Hát az eddig elbeszéltekből. A Lőrincz papnak volt puskája. Ha az ide törekedett a csónakjával, akkor az abból a sok jégen fészkelő tengeri madárból lövöldözött el annyit, a mennyivel még a gazdáit is eltarhatta.»

— «A biz úgy is volt. Mikor láttuk, hogy a csónak erre-felre közeledik, nagy küzködés között; — mert nem a vízen járt ám az, hanem többet a jég hátán; — én azt mondtam a fiamnak: eredj, Gyurka, segíts neki; vigy magaddal egy kötelet. A Gyurka fiam derekára csavarta a hosszú kötelet, a két kezébe fogott egy rudat, hogy ha bele talál szakadni a jégbe, annál fogva fenntarthatja magát: így indult el a jég hátán a csónak felé. Mikor odáig ért, a kötelet a csónak orrához kötötték. Azzal a fiam megint visszajött a kötéllel. Akkor aztán hárman bele kapaszkodtunk a kötélbe s elkezdtük a csónakot vontatni. Sehogy sem ment! A jég, a mint sebes jártában meg-megakadt, egyszerre elével állt föl felé s fennakadt a csónak. Ekkor oda kiáltott hozzánk a Lőrincz pap: — «Öt van az a sok

Redeti jap ni fénykép után rajzolta Csorna Károly.

FERENCZ FERDINÁND FŐHERCZEG FÖLDKÖRÜLI ÚTJÁBÓL. — Felmenet egy szinto templomhoz (torii).

deszka! rakják kegyelmeitek a jégre!» A biz igaz. Ezt ugyan magunktól is kitalálhattuk volna. Akkor aztán fogtuk a deszkaszálakat; kettesével egymás mellé rakva, nagy igyekezettel egy keskeny hidat raktunk belőle, egész a csónakig a jég hátán. A pap ráigazította a csónakot a bűrré, s akkor aztán könnyű szerrel vontattuk ki a csónakot a dombra.

— «Magam is láttam ilyen csónakmentést pozsonyi diákkoromban, a mint egy a jégzaj közé szorult halászt szabadítottak ki eféle rögtönzött deszkabúri segítségével.»

— «Hát biz az Isten segítsége volt, hogy a Lőrincz pap ide vetődött; mert néla nélkül mind elvesztünk volna éhen. Ő pedig minden-nap szerzett a számunkra peccenyét a csodálatos formájú madarakból, a melyek úgy ülnek, mint a kutya, a hátulsó lábukon. Azoknak a bőrt lehúztá, a húsát megsütötte; megosztottunk rajta. Nem finnyáskodtunk ám, akármilyen halzsirszagú volt a trakta, csakhogy volt. Egy kis pálinka is volt a papnak a kulcsában; de azt nem bocsátotta köré, maga sem ivott belőle. Azt annak az öcsének a számára tartogatta, a kinek a fagyos lábait kellett azzal bedörzsölni. — Jó szíve volt ám annak a szegény Lőrincz papnak, azért, hogy olyan háborodott feje volt. Dehogy zúgolódott volna, az egész itéletűd alatt. De nem is imádkozott. Csak a görög istenekről elmélkedett; azokról sem valami nagy áhitatossággal. Mikor ott a szemünk láttára dült le az utolsó tűzfala is a híres malomnak, hogy a jégtorlás végig zúdult fölötte, ő épen akkor duplalövéssel terített le két középső lúdforma állatot s hozta lábaiknál fogva nagy vitézséggel. Megmondta a neveiket is: én biz elfeledtem. Odamentem a malom tájára, a mit már akkor betakartak a jégtáblák. Lőrincz pap csak vállat vont rá, s elkezdte a bicskájával a két madarat levetkőztetni a bőrből. Neki az írhájukra volt szüksége. Azt mondta, — ma sem felejttem el a szavát: — «Hát ez így van. A mit Jupiter ád, azt elveheti Neptun, de az én tudományomat nem veheti el se Jupiter, se Neptun, se Vulkan.» Istentelen egy beszéd volt, hanem biz az úgy volt. A Márton bátyát minden gazdaságával együtt ott fedték már ezek a nagy otromba kövek: a Lőrincz öcs pedig megélt a jég hátán; még minket is megtartott, s a családjának az utolsó ivadékát is ő mentette meg. Persze, hogy nem valami fényes sors számára mentette meg. A Jóska gyereknek nem maradt semmi világi vagyon. Ez az egész nagy

térség úgy tele van temetve nagy kövekkel, hogy ebből szántóföldet senki sem csinál. A malomnak még a fundamentumát sem találni már. A szép gyümölcsös szigetnek az elejét eltepte az árvíz; a gyümölcsfákat úgy levágta az éles jég, mintha fűrészszerű nyiszálták volna el. Most egy kis halásztanya van még rajta. Abban éldé-gél a hajdani gazdag molnárnak az ivadéka, mint pákász; az unokája nem tud már róla, hogy az úkei milyen dűskálkodó urak voltak, valamely műhelyben keresi a kenyerét két tenyere izzadásával.»

A kösivatag rámondta: igaz, igaz.

Igy bánik a mi dicsőségünkkel a mi nagy kegyelmű urunk, s hatalmas ellenségünk, az örök Duna.

FERENCZ FERDINÁND FŐHERCZEG FÖLDKÖRÜLI ÚTJA.

Irta a «Vasárnapi Ujság» számára egy tengerésziszt az «Erzsébet» hajó földjén.

Utazás Nipponon át.

(XVI. közlemény.)

A «Yajejama», a mint a Nagasaki öbölből délfelé kijutott, s aztán megkerülte Nomo hegy-fokát, keletre fordult. Az Onsen felszigetét és Amakusa sziget között áthaladva, a Kiusin nyugati partján fekvő Misumi felé vette irányát. Délben horgonyt vetett a gyönyörű hegyvidékek környezte helység előtt.

Ő fensége rögtön partra szállt, hogy az on-nét 42 kilométernyire fekvő Kumamotu városba menjen, a mely a császár egy közeli rokonának, Kitasiragasva herczegnek székhelye. A herczeg mint tábornok szolgál a hadseregben és egy hadosztályt vezényel. A város határánál egy disz-huszár-század várta a főherczeget, a ki este 6 órakor érkezett oda. Az út mentén egész a császári herczeg palotájáig sorfalat alkotott a teljes 4 gyalogezred, 2 üteg, 2 lovas-század és más katonaságból álló hadosztály. A sok szertartással végbe ment látogatás után a főherczeg a számára berendezett lakásba vonult. Este ő fensége tiszteletére Kitasiragasva herczeg a város legelőkelőbb helyiségében, a Kumamotu-klubban disz-lakomát rendezett, mely egészen nipponi szokás szerint és izlésben tartatott meg.

A fényesen kivilágított teremben a padlózatra rakott vastag szalma-takarókra elhelyezett alacsony szőrvánkosokon ülve foglaltak helyet a lakomán résztvevők. A város legelső polgárai-nek, tisztjeinek leányai szolgáltak fel, megannyi fiatal szépséges hajadon, gyönyörű «kimonók»-ba (a nők és férfiak által egyaránt viselt, s az egész testet elfedő ruhák) és a legszebb selyem

«obi»-kba öltözve. (Az «obi» egy széles öv, mely összetartja az elől szétnyíló-kimonót, a hátán a nőknél óriási csokrot képezve.) Minden urat külön «muszmé» (fiatal leány) szolgált ki. Valahányszor egy-egy új fogást vittek be, a muszmék jó naponi szokás szerint kétszer letérdepeltek és az ételt tartalmazó tálat letéve, leborultak; először beléptükör, másodszor az illetőhöz érve, midőn elébe helyezték az ételt. Egy ilyen naponi lakoma csak egyben egyez meg a jó magyar szokások szerint rendezett lakomával, t. i. a fogások végtelen sokaságában. De minden egyéb hasonlóság hiányzik. Európai ember az ételeknek talán egyikéről sem tudna megmondani, hogy micsoda, oly eltérők összeállításban, alakban és elkészítésben.

Nagy szerep jut a halak minden fajának, többnyire csak úgy nyersen, csipős lével. Hús-félék, főzelékek és gyümölcskészítmények, savanyú édessel, külön és együtt, mindenféle elegyítésekben, keverékekben és változatokban, a mint a legvakmerőbb fantáziájú európai szakácsbő sem találhatná ki. Némelyiket csak hosszabb megszokás után tudnók megízlelni; de vannak a mi nyelvünknek is tetsző jó ételek is köztük. Nagymesterek a naponiak a cukros ételneműek elkészítésében, melyeknek mindenféle, többnyire növényi alakot adnak. Általában már az ételek elkészítésében is mutatkozik a nép művészi szelleme, alakítási hajlama. Vannak külön ételeik, melyek bár ehetőek, de inkább csak látni való, vagy mutatványművek. A kumamotui díszlakomán például volt egy étel, a mely egy fa-skatulyába töltött édes kocsonyából állt, a lapján pedig monarchiánk és Nipon lobogói hajlottak keresztben. Egy másik remeke a szakácsügyességnek a következő csendéletet ábrázolta: egy burgonya-püré sziklán ült egy nagy vörös- és sárgarépa-madár, mely borszemeivel lefelé pislanított, a hol a szikla odúiból kikukucsáló sült halacska igen érthetően vonták magukra figyelmét. A bonbonok valóságos kis fára agatva kinnállattak.

Miután az ételek mind behozattak, a fől szolgáló muszmék az urak háta mögé ültek, kerekded legyezőkkel igyekezve hús szellőt idézni elő. Tudj' isten miért, de én mindig úgy találtam, hogy az ilyen muszmé-legyezésnek mindenféle kellemes hatásai vannak, csak hűsítők nem. Hanem hát mit tegezen az ember ilyen czéltalan berendezések ellen, ha azok ősi bevett szokáson alapulnak?

Nem hiányzott az előkelő naponi lakomának egy más ingere sem, a «gésák», vagyis táncosnők föllépése. E napkeleti táncosnők ha nem legszebb leányzói is Niponnak, de bizonyára a legkevesebbek közül kerülnek ki. Úgy szólván külön kasztot alkotnak, melyből azonban házasság után néha igen magas társadalmi polczra emelkednek. Énekelnek, több hangszert játsza-

nak, szavalnak és táncolnak; ebből áll általában a naponi leány egész műveltsége. És milyen szép tánczai vannak! Mindent, a mi a mindennapi emberi életben előfordul, vagy a történelemben előfordult, ki tudnak fejezni taglejtéseikkel; ének és samiszen (gitárféle 3 húrú hangszer) meg dobosó a kíséret. Pantomimikájuk egészen sajátos; mozgásaikban, a ruháknak szép rendezésében és a szép változatos legyező-játékaiban sok természetes kellem nyilatkozik. Igen érdekes volt az a fensége előtt lejtett tánczoknál, melyekhez természetesen a leg-

A NÉMET CSÁSZÁR KIJÖVELE A VASÁRNAPI ISTENTISZTELETRŐL.

KOLÓT TÁNCZOLÓ SOKÁCZOK.

A NÉMET CSÁSZÁR BARANYÁBAN.

Zeleny Károly udv. fényképezés fölvételei.

hiresebb gésák hívtak össze, egy virágokkal díszített eszményi kocsinak ide-oda tologatása. Jelentőségéről azonban nem lehetett kielégítő felvilágosítást szerezni.

Az esti ünnepélyt gyönyörű tűzijáték zárta be, melyet a klubot körülvevő szép kertben rendeztek. A naponiak mesterei a tűzijátékoknak; leleményességük utólráhetetlen meglepő alakzatok, változatok és színjátékok összeállításában.

Másnap reggel Ő fensége meglátogatta a városon kívül egy emelkedésen épült várat, melynek az 1877-diki szatszumi lázadásban nagy szerepe volt. A várat hőiesen védte Tani tábornok alatt a császári várórság a Saigo (ezen

lázadó daimionnak fivére Nipon mostani tengerészeti minisztere) által vezetett lázadó sereg ellen, mikor Saigo vesztét lelte.

A császári seregek ez alatt időt nyertek, hogy a várat megszálló Saigo által föl nem tartóztatva, elegendő erővel jelenjenek meg Kiusinban. Saigo megveretett és ő naponi szokás szerint harakirival vetett véget életének. (A halálra ítél és késsel vágja fel a saját hasát, miután még tokjába is bedugja a kést; de azon pillanatban valamely barátja egy csapással levágja a fejét.)

A főherceg tüzete-sen megnézte az érdekes erődöt, az abban levő laktanyákat és más katonai intézeteket. Kíváncsára egy huszár-szakasz gyakorlatokat mutatott be, melyeknek szabatos, gyors és biztos keresztülvitele igen meglepte Ő fenségét, a ki tudvalevőleg a lovas-ságnál lévén hosszabb ideig beosztva, szakértő; véleménye szerint a naponi lovas-ság tökéletesen mai színvonalon áll; kiképezése majdnem egészen a mi közös lovas-ságunknál alkalmasított rendszer szerint történik. A náluk érvényben lévő szabályzatok úgy szólván a mieink másai.

Még azon délelőtt a város közelében fekvő, egykor a Hozogava daimio-család birtokához tartozó, most azonban a város tulajdonában levő csinnal rendezett Saizengi kertet is meglátogatta a főherceg. A kert egyik pavillonjában bemutatták neki a város előljárási és képviselői. Délben hivatalos ebéd volt Ő fenségénél, melyen részt vettek a herceg és a főméltóságok.

Délután Ő fensége elhagyá Kumamotut, hogy a Kiusin éjszaki részén átfutó vasuton Modzsiba utazzék. Ezen, különben egyszerű helységnek csak fekvése ad némi kereskedelmi és katonai fontosságot, mint-hogy a Kiusin és Hondo (a földrajzokban hibásan Niponnak nevezett) szigeteket elválasztó Simonoszeki tengerszoros mellett fekszik, a Kiusini oldalon; míg Simonoszeki városa átellenben a hondói oldalon terül a part mentén. A főherceg este felé, kevéssel naplemente után érkezett Modzsiba és így még élvezheté a tengerszoros melletti hegyvidéknek az al-

kony pirosas fényében fokozott szépségét. Valóban a Simonoszeki szoros méltó bejárata a szép partvidékeiről és regényes szigeteiről nevezetes naponi beltengernek. A Nagasaki városát Tokióval egykor egybekötendő, tehát Kiusin és Hondo szigeteken átfutandó vasutnak eddig csak egyes szakaszai vannak kiépítve. A két szigetet Modzsi és Simonoszeki közt egybekötendő vasúti hid építése még szintén a jövő feladata. Ő fensége tehát gőzössel kelt át a tengerszoroson, miközben a már ott horgonyzó «Yayeyama» és két más hadihajó által a szokásos üdvözlésben részesült. Simonoszeki városa a főherceg tiszteletére ki volt világítva, a parttól, a hol a gőzből kiszállt, szállásáig a

helyőrség állott sorfalat. Az estebéd után a főherceg csónakba szállt, hogy résztvehessen egy fátylavilágnál rendezett halászatban.

A következő nap (aug. 6-án) kora reggelén Ő fensége ismét hajóra szállt, hogy a Hondo, Kiusin és Sikolu szigetek által közrefogott naponi beltenger (Suvo Nada) nyugoti részén áthaladva, annak gyöngye, az éjszaki part közelében fekvő Itzskusima nevű sziget felé folytassa útját.

Itzskusima («Szent-sziget») a sinto vallásnak egyik szent helye. Természeti szépségeit a naponiak oly nagyra becsülik, hogy egyikének tartják a «Sankeinek» vagyis Nipon «három föláttnivalójá»-nak. A sziget 1500 láb magas-ságig emeli fel sziklás, de sűrű erdőktől borított hátát, melyet számos, a tengerhez vezető völgy szel át. Ezen regényes völgyekben elszórvan lakik a sziget csekély lakossága, melynek állandó része, a templo-

SOKÁCZ LEÁNYOK ÉS LEGÉNYEK A NÉMET CSÁSZÁR ELŐTT.

SOKÁCZ FIATALSÁG A MOHÁCSI HAJÓ-ÁLLOMÁSON.

SOKÁCZ LEÁNYOK ÉS LEGÉNYEK A NÉMET CSÁSZÁR ELŐTT.

A NÉMET CSÁSZÁR BARANYÁBAN.

Zeleny Károly udv. fényképezés fölvételei.

sen fekvése miatt nevezetes. A tengerparton van építve, de csak hátsó része támaszkodik a szárazföldre, míg nagyobb előrése a tengerben áll czölöpökön. A templom előtt lévő torii, egy szabadon álló kőkapu, mely ismertető jele minden sinto-templomnak (alakja 卍) messze bent áll a tengerben; dagálykor az egész templom mintegy úszni látszik a tenger fölszínén. Különösen holdvilágnál alig képzelhető ennél bővösebb látvány. Ő fensége látogatása alkal-

mából a templom, valamint az egész út odáig fényesen ki volt világítva, így minden szépségében gyönyörködhetett.

Mert bár a tiszta sinto-vallás templomai egészen egyszerű, disztelen épületek szoktak lenni, itt, mint sok más híres sinto-templomban is, a naponi építészet minden ékítő találmányai fel vannak használva a templom díszítésére. Az építések t. i. azon kor-szokból származnak, a melyben a külsőségekkel teljes későbbi Buddha-vallás úgyszólván azonosította a sinto-vallást, úgy, hogy a kettő, egymáshoz közelítve, majdnem egyggyé forrt. Sinto-templomokban például Buddha-alakokat is állítottak föl, viszont Buddha-templomokban sinto isteneket is imádtak. A mostani császár egyéb újítások között a vallásújítást is kezébe vette, nyomaték-al előmozdítva a sinto-vallást, (mert az a mikádók isteni eredetét tanítja;) megparancsolta,

hogy azon templomok, melyek egykor sinto-templomok voltak, megtisztíttassanak a Buddha-függelékektől. Ezen tisztítás azonban, nem ment annyira, hogy a buddhizmus által alkalmazott építészeti ékesítéseket is eltávolították volna. Egy különös szokás azonban, mely a buddhizmus korában divott a szent szigeten, megszűnt. Meg volt tiltva t. i. a szigeten születni, vagy meghalni. Az áldott állapotban lévő nőket és a halálos betegeket átszállították a hondói partra. Kutya-kat még ma sem szabad itt tartani. Ellenben a szarvasok szent állatok, azokat nem szabad bántani. Sűrű csoportokban élnek a szigeten és minthogy nem bántja őket senki, oly szelidek, hogy bemennek a házakba, templomokba is.

A NÉMET CSÁSZÁR BARANYÁBAN.

«Rendkívül kellemes, valóban felejthetetlen napokat töltöttem itt, a világforgalomtól egészen távoleső helyen.»

E szavakkal vett búcsút tavaly Mohácson Vilmos német császár Frigyes főhercegtől, midőn több napi tartózkodás után a fejedelmi leg, és nagy izléssel berendezett «Orient» gőzhajón naponta kétszer kirándult a rengeteg őserdőbe vadászatra, meglesve a rikoltó és bőgő himszarvast.

A nem csekély fáradságot okozó községi hadgyakorlatok s különösen a német császárnak mindenre kiterjedő figyelme és sok uralkodási és politikai teendője mellett, idejét és elméjét nagyon elfoglaló napok után, csakugyan jól eshetett a német császárnak az a mondhatni idylli tartózkodás, a hol minden minden nyugtól, különösen az etikettől és az időbeosztás megtartásától, nyugodtan és a mellett kedélyesen élehetett át néhány napot, testedző vadászatot keresve élvezetét.

A vadászat maga ugyan nem volt valami fényes. Albrecht főherceg rengeteg erdőlapályain minden évben sokkal különb eredményű vadászatok vannak. A vadászat rendezői ugyan azt mondták, hogy a német császár a kellő idő után érkezett; de ezt semmi sem igazolja; mert lám, későbbben és egyidejűleg is a szomszédban vadászgató Lippe herceg rendkívüli nagy vadász-szármányt ejtett, csupa 18—20 agancsosokat, naponta ötöt-hatot.

Hanem, ha Bécsből jó egy udvari tanácsos, és a térképen kerekíti ki a cserkészés helyét, az ritkán vezet eredményre; ezek a szarvasok soha sem akarják megtenni, hogy arra a helyre gyülekezzenek, a melyre előre tervezik a vadászatot. Bezzeg máskepén sokakat intézkedni annak idején Teleki Samu gróf, vagy Kemény Kálmán báró, Görgey-Szent-Imrén, mikor a boldogult Rudolf trónörökös számára rendezték a vadászkatokat. Ott a régi tapasztalt parasztokat használták föl kémszemlékre, és többnyire csak reggel korán jelölték ki a pagonyt, a hová a vadások indultak. A herceglaki uradalomban is bátran lehetett volna ehhez az egyszerű és egyedül célravezető eszközöz folyamodni.

Van azon a vidéken annyi paraszt orvadász, a kiknek különben szemet hunyva meg van engedve a tilosban, különösen a kukoriczában járó szarvasoknak lepuskázása, — azok szívesen megmondják volna napról-napra, hogy merre hallották a szarvasok bőgését, hol van most a rendes járásuk, s lett volna diadalmas szármány.

De különben érdekes és kielégítő volt e vadászat, annál kielégítőbb, mert a német császár rendkívül el volt ragadtatva, pompásan mulatott és vadászszerecséjét is dicsérte.

Külföldi ember természetesen már nagyra van aival, hogy ha 16-os szarvast lát leterítve; az ily példány ritka állat maradt; de a herceglaki uradalomban ilyenre csak ritkán lőnek; 18 agancsosokat szokás ott puska elé várni.

Ellenben csak vadászmeze az, hogy lőttek volna valaha ott idősebbet, mint 22 agancsost. Már ez is a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. Ellenben van nagyon sok 20 és 18 agancsos.

A német császár naponta első volt a fölkelésben. Hajnali 1/2 3—3 óra körül már talpon volt. Hamarosan megivott egy kis csésze teát, és a legjobb kedvében neki indult a sötét erdőnek egyetlen vadászával, a ki utána még egy fegyvert és egy vasrudat hordott, melynek egyik vége két ágú volt s a földbe szúrva puskaállvánnyul szokott szolgálni.

Ezt az állványt a célozások biztossága végett állítatja föl néha a német császár, mivel balkezt a lövésnél nem tudja használni. Ezúttal alig került sor az állványra. A német császár ugyanis ez állvány használatát nélkül is jól lő. Rendesen csupán a jobb kezében tartja a puska, mintha csak pisztoly volna, és biztos fogásával, éles szemével kitűnően talál.

Haza térve megreggeliztek. Valóban nem mondhatni, hogy nagy lakomát csaptak. Albrecht főherceg, kinek konyhája kiváló hírnev örvend, kizárhatatlanul kitért magáért. Ő volt a házi gazda és egész szakácsművészeti remekelést vitetett véghez a hajón.

A német császár azonban csak egy-két ételből evett délbén s egy kevés bordeauxi bort ivott rá. A nagyobb lakoma este volt; az aztán soká el-tartott. A pezsgőhöz ritkán nyúlt. Csak a harmadik estén maradtak fenn egész éjféli 12 óráig, vidáman beszélgetve, és a szász királynak kifogyhatatlan adomázásán rendkívül jó kedvvel nevetve.

A szász király el volt ragadtatva, hogy érdeklődő társaságra akadt. Különösen a mürzstegi vadászatokon annyiszor elmondott adomát és csipős élezeit szedte elő, a melyek közt főleg a vadások nagyszámban és hazugságait tudta pompás humorral kifigurázni, de a melyek közt sok szójáték mellett egy-egy, hölgytársaságban alig elmondható, vastagabb ízű dolog is akadt, tetszett neki, hogy olyanoknak mondhatta el ezeket újra, a kik még nem hallották tőle. Élcelt maga felett is a jó öreg úr, enyelegve jegyezvén meg, hogy tudja a manó, a szarvasok most már nem akarnak úgy megállni előtte, mint hajdanában, — vagy tán ő lő rosszúl.

A német császár és a szász király ott tartózkodása alatt egy vasárnap is volt. Ezen vasárnap délelőttjét a szász király és bajor herceg, királyunk veje, arra használták, hogy elmentek Mohácsra a katolikus templomban misét hallgatni; a német császár ez alatt a Dunaparttól 5 percznyi távolságban levő Izabella-földön, Albrecht főherceg egyik mintaszerűen berendezett pusztáján lutheránus templomát átalakított iskolában vett részt az isteni tiszteleten Frigyes főherceg társaságában.

A császárt a megyéből összesereglett nagy számú előkelő közönség üdvözölte. A német császár vadászruhában ment oda is, oly vadászruhában, melyet ő maga talált ki, és a melyet nagy kegyként osztogat egyes előkelő uraknak is, a kiket vadászatra meg szokott hívni.

Pestői ruha. A német császáron feszesen áll, pompásan kiemeli termetét. Ezen isteni tisztelet alatt Guggenberg lelkes nagy hatású szép beszédet mondott a békéről és a béke áldásairól. Különösen szép volt, hogy alig tett célzást a nagy vendégre, a ki az isteni tiszteleten jelen volt.

A templomból kijövet Nemegyei Ákos uradalmi igazgató fogadta az ajtó előtt a fejedelmi vendégeket. A császár Frigyes főherceggel kocsiraült.

A kocsit, mely a császárt vitte, természetesen Albrecht főherceggel volt; a lovakat pörge kalapú, sujtásos ruhába öltözött kocsis hajtotta. Az nap délután Bokfokon nagy multság volt.

Összesereglett, nem ugyan sok, de mégis meglehetősen számú sokács fiatalok, legény és leány, a közeli falvakból, ünneplő ruhákban; a legények himzett gyöles ruhákban, az asszonyok és leányok pedig furesa fejdíszszel, és mesterségesen egybeállított hajfonadékkal. Három képünk azt mutatja, hogyan szemléli a német császár és környezete a sajátos öltözeti sokacs leányokat és legényeket, kik végül kolóra kerekednek és dudások mellett táncolnak.

E fényképetek mind a német császár kívánságára vették föl; az a kép azonban, a melyen a parasztok az «Orient» hajó előtt sorba állva láthatók, akkor készült, mikor a német császár már elment cserkészni. E képeket Zselezny pécsi fényképész készítette s küldte be közlés végett lapunknak.

Valószínű, hogy a német császár, ha csak szerét ejtheti, újra eljön erre a vidékre, lehetőleg korábban ősszel, hogy a vadászatra kellő időben itt lehessen és akkor tán vele jön Magyarország egyik legügyesebb vadásza is, ő felsége a király, bár vendégszerető előzékenységeben tavaly is azt mondta: «Jó lesz, ha a fiatal urak egyedül mennek le a vadászatra; én rámtán külön tekintettel lesznek és akkor nem érzik magukat olyan jól. Én mégis csak öregebb vagyok; a szász király velük mehet, mert ő örökké fiatal marad.»

A német császár különben itt időzése közben is a legnagyobb komolysággal és szorgalommal végezte uralkodói teendőit. Naponta érkezett Berlinből egy-egy futár, óriási táskában hozván az ő szeretett Schwerin udvari tanácsosa által előkészített ügyeket. 2—3 órát szentelt írásbeli munkáknak; szokott pontosságával intézkedett, irt, válaszolt; a távirati hivatalnak is ugyancsak sok dolgot adott és így mindennap elintézte a folyó ügyeket, a melyek, elképzelhető, Németországban sem csekély számúak.

A Németországból azóta érkezett hírek szerint nincs nagyobb dicsőítője ama szép, érdekes tájéknak, mint a német császár. Vilmos császár bizonyára meg fogja tekinteni, mielőtt alkalmat nyílik, Magyarország egyéb tájait is; így különösen óhajtja az erdélyi medvévadászterület megtekinteni, továbbá a Vaskaput, s remél-

hető, hogy Magyarország ezredéves ünnepélyén, valamint az 1896-iki kiállításon, legalább egyszer, meg fog jelenni. F. Gy.

AZ OLCsó VÁSÁR.

Furlangos történet. Elbeszéli Sodró János uram.

— «Hát úgy esett biz az, a hogy elmondom.» Az anyjuk oda volt a komaasszonyánál. Azt mondta ugyan, mikor elment, hogy épen csak egy szóra fut át; hanem hát már én tudtam, hogy mikor ez a két fehéreseléd összekerülhet, csűrhe behajtásig elnyúl az az «egy szó». Mind a kettő azt tartotta: azért van az embernek a nyelve, hogy járjon! Hát nem is volt biz az ellen panasz.

No, de gondoltam, minden úgy van jól, a hogy van; én meg, míg az anyjuk hazakerül, átnézek Szivem Péter komához. Ujságot is járat, s legalább szót értek tőle, üti-e már a muszkát?

Leakasztottam hát a subát a fogasról, a nyakamba kavartottam, elővettem egy jó kezéből s takarosan megindultam a komám háza tájéksának.

Ez az én komám igaz nevén Nyilas János lett volna, de hát így senki sem ismerte. Valamikor — mért, mért nem? — rajta száradt a «Szivem Péter» név, s azóta boldog, boldogtalan így hívja, a mit ő kelme maga sem sokat bán, azt mondja: jól van ez így is, nem esik azért ki a világ feneké! Pedig hát, ha már az igaz nevét nem szerették, sokkal jobb lett volna Csálóka Péternek nevezni, mert a koma szerfelett furlangos szerzet volt, s ugyan ember lett legyen a talpán, a kit egyszer-másor rá ne szedett volna. No, nem rossz végből, hanem hát hogy mód nélkül szerette a tréfát.

Nem sokára odaértem a koma házához. Ott-hon értem Pétert, épen kint pipázott a háza végénél.

— «Adjon Isten szerencsés jó napot, erőt, egészséget! No, hogy van kend, komám?»

— «Adjon Isten kendnek is! Hát csak megvolnék egy kapában! Üljön le kend, édes komám, ne vigye el az álmomat.»

Le is ültem a padkára, s megeredt köztünk a szóbeszéd, mert hát a koma sokat tud, osztán nem pénzért adja a tudományt. Sorra került muszka, kormány, adó, finác, országgyűlés, meg mindenféle, s ugyan csak levettem biz arról mindről a kereszvizet; a koma már épen a francziának fordult neki, mikor egyszer csak a szomszéd udvarából a kutyák nagy csaholással ime kizavarnak egy kőbörgő malacot.

— «Uczcu! mondom; ejnye komám, erről jut eszembe, hogy holnap a vásárra kellene mennem, mert egy fias disznót akarnék venni; nem tudja kend, hogy áll most az ára?»

— «Micsoda! — mond erre Péter, — hiszen ha csak ez a baja kendnek, akkor ugyan egyet se lépjen többet. Hát hiszen van nekem egy eladó disznóm, olyan öt malacz van alatta, mint a virág. Oda is adom olyan olcsón, hogy maga is megcsalja kend. De hát kevés az elesem; nem győzőm tartani; osztán meg nem idegennek esik. Megveheti kend látatlanban is. Annyi, akár csak ajándékba adnám. Öt malacz: öt forint; az anyját ráadásba adom!»

Én csak tréfára véltem a dolgot, hogy a koma kötekedik; de biz az égre-földre esküdözött, hogy úgy áll a dolog, a hogy mondja; mindenkori ura lesz a szavának! Ha már egyszer kimondta, ő ugyan vissza nem szívja a szavát; nem ő, ha mindjárt addig élne is!

Addig-meddig beszélte aztán Péter, hogy utóvégre magam is gondolkodóba estem: hátha mégis?

«Hát aztán, — tűztem-fokoztam tovább a szót, — nem beteg az a kend jószágja? Nincs köszvény a malaczban, vagy valami más efféle?»

Péter úgy tett, mintha zokon venné a szómat. — «Már, komám, ha valami baja volna annak a jószágának, kendnek csak nem adnám! Hát olyan embernek néz kend engem? Hiszen nem csaltam én még meg senkit!»

Erre a mondásra elfogott biz engem a köhögés; de a koma csak mondta tovább:

«Olyan egészséges az a jószág, hallja kend, mint a makk; sohasse legyen nekem jobb egészségem, de még kendnek se. Egy szó annyi, mint száz: ha kell, úgy a hogy mondtam, oda

adom; épen csakhogy az áldomását iszszuk meg előre. Tudja kend, most ehhez szottyant kedvem.»

Péter addig beszélt, a míg dicsérte a fias disznót, hogy egyszer csak a kezébe csaptam.

— «No hát, — mondok, — áll az alku; itt a kezem; eb, a ki megbánja! Hiszen gondoltam, akármilyen rossz legyen is az a disznó, öt malaczával csak megér öt forintot.»

Péter erre azt mondta, hogy hetedhét vásáron sem vettem még ilyen olcsó jószágot; hanem hát legelőbb is vennék be azt a kis áldomást, mert ide s tova este lesz. Majd aztán ráérünk megnézni a disznót. Bizony olcsó, bizony olcsó!

— «No jól van, — gondoltam, — ha már ennyibe telt, hát lépünk át Iczighez; egy-két liter bor nem a világ; aztán majd meglássuk, hogy mit vettem.»

Be is kaptuk az áldomást mentől hamarabb; azzal megindultunk vissza a Péter komám háza felé.

— «No, most már lássuk azt a jószágot!»

A koma hűségesen vezetett lefelé az udvarában. A mint a disznóólhoz értünk, én az ajtó felé indultam, hogy nyilván ott lesznek a malaczok; de Péter intett, hogy csak menjünk lejjebb, pedig már arra felé semmitféle lát sem láttam.

— «Üm, mi lesz ebből!»

De Péter csak vezetett lejjebb a hosszú keskeny udvaron, le egészen az alsó kerítésig.

En meg csak néztem széjjel, hogy hol hát a disznó; de még csak egy fia verebet sem láttam. Már épen áldani akartam Pétert, mikor a kerítés mellett megállva, megszólalt:

— «No, itt a kend nyája, komám!»

Azzal elkezdett botja végével a kerítés tövében levő dudvában kotorászni, s egymás után kipiszkált onnan egy *sün disznót*, utána meg öt takaros kis *sün malacot*.

— «No, komám, úgy-e, hogy nem hazudtam? Lám, nincs egy hujja sem; aztán meg olyan egészséges ez valamennyi, akárcsak a makk!»

Eleinte nem tudtam, haragudjam-e, vagy nevessek; de aztán mégis csak kacagóra fogtam a dolgot, s azt mondtam a komának:

— «No, tudja kend, életében sem mondtott igazabbat, mint mikor ezt a kis nyáját feldicsérte. Ura is leszek a szavamnak, áll a vásár, s az árát mindjárt meg is fizetem, mielőtt *pasust* állít kend róla!»

Igy ment végbe az én disznó-vásárom. Nem is lett volna belőle semmi baj, ha az anyjuk, a ki minden lében kanál, neszt nem veszi s meg nem tudja, hogy Iczignél is jártam. De biz az megneszlette, s nosza, volt aztán mit hallgatni! Hallgattam is, — mert hát mit csináljak? Meg különben is a példaszóval tartok hogy: «az okosabb enged!»

Szívos Béla

PÁVA A VARJUVAL.

Elbeszélés.

(Folytatás.)

Irta MIKSZÁTH KÁLMÁN.

Nagy Józsefet beiktatta a téns vármegye annak rendje és módja szerint a szép főúri birtokba, megvolt a «magnus áldomás», hire ment messze vidékre a szerencséjének s lányos manák kerülgettek egy egész országrészéből. A szép Bittó kisasszonyok kocsirudja egyszer épen ott tört el a kastély előtt, hát bementek a mamájukkal a kastélyba és ott maradtak másfél napig, míg a faragó a rudat kifaragta, míg a kovács megvasalta. Gyönyörű harmatarczu lányok vol-

— «EJ, BORCSA, DE KÁR, HOGY NEM AZ ÉN FELESÉGEM LETTÉL!»

Kinnacs László rajza.

tak, de azért Nagy József még se parancsolt rá a kovácsra, hogy «ne siessen kend.»

Máskor a híres, aranyhajú özvegy Sárközy Lászlóné szinte erre utaztában kapta a gyomorgöresöket, úgy hogy a frajjai beszállították a kastélyba. Furesa véletlenek vannak a világon. De nem megszólalásból mondom. Hiszen végre is meggyógyult két nap alatt a szép vendég — s a gazdára nem ragadt el a betegsége.

Hanem a mint egyszer egyik tanyájára kocsi-zott, (a tisztartójával volt valami dolga épen egy vasárnap délután,) a tisztartó-lak udvarán ugyancsak vigság volt, szép paraszt leányok és pajkos menyecske játszottak valami játékot; körülbelül olyat, mint «benn a farkas, kienn a bárány», ámbátor mint sem azt; a nőnek vagy a férfinak, a ki bent volt a gyűrűben, bekötötték a szemét, aztán úgy vakon, találmira kellett választania s megfognia egyet, a ki megcsókolja. Sok józú dolog keletkezett ebből, sok kacagás, sok tréfa, sok kényszer-csók és néha egy igazi is. Ezért az egy igaziért volt azonban kigondolva az egész játék. Mikor az új földesúr végig ment az udvaron, akkor épen egy délczeg növésű menyecske a szeme volt bekötve, az egész fejéből csak a szép fehér homloka látszott, meg a gödrös üde álla, no meg az a piros szájacskó, a mit majd meg lehet csókolni.

A gyűrű szétfoszlott, a párok táncoltak, irtgtek, forogtak, ravaszkodtak, széledtek, s a menyecske fogdosásra terjesztett karokkal kergetőzött a vaknak bizonytalan, tapogatózó mozdulataival.

— «Hop! Megfogtalak!» kiáltá egyszerre kedvesen, diadalmasan megragadta a kezével Nagy Józsefet, ki épen akkor ért a játszó közlelebe. — «Te leszel most már a farkas!»

Az elsőörnyűködés szízenése hallatszott az urasági népség között, melynek férfi része levett kalappal állt ott hódoló némaságban.

Nagy Józsi elmosolyodott.

— «Hát jól van, hugom. Ha már megfogtál, isten neki.»

A semmit se sejtő menyecske hirtelen lerántotta a kötélket s a volt és a lendő farkas sóbálványává váltak a meglepetéstől. Szabó Daniné volt, a hajdani Borsca szobalány.

— «Jaj, nagyságos uram!» — szepegett a menyecske az ijedségtől elfehéredve.

— «Semmi jaj, — mondá a földesúr, kibontakozva zavarából. — Ha már megfogtál, én leszek a róka, de ide előbb azzal a csókkal.»

S ezzel be se várta a feleletet, hirtelen átkapta a darázs derekát s oda czuppantotta pirosló, nedves szájjára a farkas-játék törvényes járulékat.

Oh, ez a csók! Valami csodálatos édes íze volt. Mintha egyszerre parázs-tűz futná keresztül az ereit. S a menyecske arca is hogy kigyúladt. Kutya teremtetted, de gyönyörű asszony.

Ekkoráig már előjött a tisztartó is, a kinek jelentették, hogy az uraság van itt, de biz az uraság többre vette most már a farkas-játékot a gazdasági ügyeknél s beállott a kocsorúba farkasnak, hogy hátha meg tudná fogni még egyszer farkasnak azt, a ki csak az imént vedlett át bárányává egy csókkal.

Az a csók, az a csók. Nem tudta azt többé felejtetni Nagy Józsi. Hiszen az előtt is leánykorában megcsókolta sokszor, de akkor nem volt olyan józú. Mitől lett az olyan?

Máskor pusztát vett a vállára, kileste, mikor a mezőre ment s megszólította.

— «Ej, Borsca, Borsca, de kár, hogy nem az én feleségem lettél!»

— «Bizony nem rajtam múlt, — mosolygott az asszony azzal a magyaros, félíg kaczer, félíg szomorkás mosolygással.

— «Hát már most mit tegyek, Borsca?»

— «Hogy mit tegyen a nagyságos úr? Hát löjjön egy-két nyulat itt a pagonyban.»

— «Könnnyű neked beszélni, tréfálózni.»

— «A nagyságos úrnak pedig nagyon nehéz.» s gúnyos pityergéssel lóbázta a szép, csillagos, lepkes főkötőjű fejét. — «Szegény nagyságos urunk, de nehéz sorsa van ebben a nagy dominiumban. Oh szegényke, szegényke!»

S ezen aztán úgy kacagott, mint a gerlicze.

A földesúr mindinkább rajta vesztette a szeméit. Most látta, hogy mennyivel szebbek ezek a szemek, ezek a karok, mint ezek az erdők, rétek. Hol volt akkor az a bolond szeme, mikor ezeket az erdőket, réteket tartotta szebbeknek?

— «Mit szólnál hozzá, — kérde rekedtes hangon, — ha azt mondanám, hogy az én szívem még most is a régi van. Az csak a haraszt volt, az a másik érzés, nem volt annak gyökere, a haraszt alatt mindig ott volt az igazi fű, most elfújta a szél a harasztot, és a fű most se sár-

krónika nyargalt át a fején. Megremegett egész testében a büntől.

— «Jaj ne az istennel ne, ne! Inkább, inkább... az urammal.»

Zavart volt, azt se tudta, mit mond; mit tudja azt az égő zsarátnok, nem is gondol vele, hogy a pernyéje merre röpül.

De Nagy Józsefet megkapta az a gondolat. Az urával beszéljek: a Szabó Danival? Ő maga hatalmazott fel. Hát beszéljek vele.

Szabó Dani csendes, flegmatikus ember, a ki úgy vette az asszonyt mint egy filozóf. Az asszony arra jó, hogy az ember szeresse, ha jó kedve van, és arra jó, hogy verje meg, ha rossz kedve van. Ez a dolognak a poétikus része. A mi a prózai része, azt ez a két szó fejezi ki «koszt és mosás», ő főz, ő mos.

A földesúr a szeme közé nézett: nyugodt volt az, mint két sima tó, azután felsóhajtott:

— «Hej Dani, Dani, ha az a te Borcsád az enyém lehetne.»

No már erre Dani épen nem talált az elméje fiókjában semmi feleletet.

De a földesúr is küzdött magával, míg előke-reste az alkalmas szavakat.

— «Bizony boldoggá tennél Danikám, ha nekem adnád azt az asszonyt. Meglopni nem akarlak, — lihegte, akadozva, — de ha például ide adnád jó szándékkal, a saját akaratodból. Gazdag ember vagyok, mindenem van a világon, bizony nem sajnálnám tőled, ha kérnél valamit.»

A Dani csak ámult, bámult meglepetésében,

A FARSANG NIZZÁBAN. — KARNEVAL HERCEG MEGÉRKEZÉSE NIZZÁBA.

Pillanaty fénykép után.

gult, most is zöld, sőt csak megnőtt, hidd meg, a takaró alatt. Hát mit szólnál hozzá?»

A menyecske vállat vont s elindult a kosarával:

— «Mit szólnék? Semmit. Hiszen csak nem mondhatnám, a mit akkor, hogy beszéljen a szüleimmel.»

Nagy Józsi utána lépegetett.

— «Hát kivel beszéljek?»

— «Azon már nem segít, csak az isten» — mondá a menyecske egyszerűen.

— «Hát az istennel beszéljek?» A Nagy Józsi hangja a szenvedélytől lett reszketeg, szaggatott, sőt ijesztő.

Az asszony összerázkódék. Eszébe jutott, hogy a nagy urak talán úgy érthetik az istennel való beszélgetést, hogy segítenek neki olyanokban, a mi tisztán az ő dolga lenne. Hogy egyszer csak valaki meghal véletlen halállal, senki sem tudja mi volt a baja és csak annyit mondanak: «Az isten magához vette.» Sok rémes historia,

A földesúr még aznap magához hívatta régi pajtását, a ki most már az ő cselédje volt, kezét fogott vele, megkínálta borral, a nagy megtiszteltetéstől azt se tudta Dani, hogy melyik lábán áll. Csak váltig szabadkozott, hogy nem érdekes ő olyan nagy gráciára, ilyen nagy úrral koezingatni.

— «Valaha jó pajtások voltunk, kenyeres cimborák.»

— «Hja az akkor volt. Elmúlt, hála istennek.»

— «Hidd meg, Dani, boldogabb voltam én akkor. Hát te boldog vagy-e?»

Szabó Dani vállat vont.

— «Nincs, hála istennek, semmi bajom.»

— «Hát a feleségeddel hogy vagy megelégedve?»

— «Asszony, asszony. Minden asszony egyforma. Ez is csak olyan, mint a többi. Hosszú haja van, és rövid esze.»

elvörösödött mint a rák a nyakától kezdve egész az üstökéig és csak annyit hörgött sértődötten:

— «Hej nagyságos uram, nem vagyok ám én komisz ember.»

(Vége következik.)

EGYVELEG.

Uj orvosság a hagymáz ellen. A mexikói természetrajzi társaságnak egyik közelebbi ülésén egy tag, Armendariz, egy növényt mutatott be, mely az escobilla (seprőfű) fajhoz tartozik s melyet Guanajuato állam lakosai sikeresen használnak a hagymáz (typhus) gyógyítására. A bemutatott Barquin khémikussal együtt megvizsgálta Silaóban s azt találták, hogy a nevezett növény valóban igen jó orvosság a hagymáz ellen. Erről egy emlékiratban a kormányt is meggyőzte s a mexikói belügyminiszter már meg is bízta Armendarizt, hogy szerezzen escobilla-magvakat és kísértse meg a növény meghonosítását az országos gazdasági iskola kertjében.

Megfagyott halak. Norvégiában a télen oly hideg volt, hogy több száz óriási hal, a parti homokba menekülve, az apály idején oda fagyott.

NIZZAI KARNEVAL.

Nizza, 1894. febr. 10.

Azt hiszem, nem nagyitok, ha Európa édenkertjének nevezem az örök tavasz hazáját, a francia és olasz tengerpart azon részét, melyet olaszosan Riviera-nak (partmellék) hívnak.

Nizza úgy érdekessége, mint nagysága és nagyszerű fekvése által főhelyévé lett a Rivierának.

Ha az érdekest a vig élvezettel kapcsolatban ohajjuk fölkeresni, keresve sem találhatunk meglepőbb helyet s nagyszerűbb látványosságot egész Európában, mint Nizzát Karneval idején. Ez alkalommal azokról a nagyszerű utcai ünnepélyekről, melyek az egész világból Nizzába vonzzák az előkelő és vagyonos osztályok tagjait, akarok röviden beszámolni.

A Karneval-ünnepségeket egy a Nizza város képviselőiből alakult bizottság rendezi. A Karneval-ünnepélyek hét napra osztatnak be.

Az első nap január 25-ike volt. XXII. Karneval herceg ő fenségének és udvarának bevo-

egy hat ló által vont óriási tűzokádó szárnyas sárkány haladt, folyton tüzet hárnyva, melyet a rajta ugráló ördögök szítottak.

Most következett a lovas gárda, a herceg udvara, csatlósai lovon, a legfényesebb öltözékekben, melyek után a herceg kocsija következett, melyen egy óriási dobon ülve, a herceg alakja volt látható, egy igen kitűnően készített

A CONFETTI-CSATA MEGKEZDÉSE.

zabolátlan csapatai határt nem ismerő örömrivalgásaival rohantak és ugráltak végig az egész városban.

Tíz órakor este nagy séta-hangverseny és bál volt a «Casino Municipal» helységeiben. Január 28-ika volt az ünnepélyek második pontja; ismétlése volt ez a bevonulási menetnek a herceggel együtt, a kit a város közepén levő nagy téren «Place Masséna»-n egy számára készített nagyszerű mennyezet alatt tartottak.

Vasárnap volt egy szerszám az első confetti-dobáló nap, mikor papírba takart apró confettivel (ezukorkával) és papirtekercekkel dobálódznak.

Végtelen nagy a szabadság ilyenkor. Mindenki bárkit, tetszése szerint, megdobálhat, a nélkül, hogy ez ellen bárkinek is kifogása lenne. Az úri közönség fogatokban hajtát végig s a kis confettiknek egész zápora hull rájuk, melyeket azok vidáman viszonznak.

A papirtekercekkel pedig, melyeket összeviszva dobálnak, egész behálózják a kocsikat, fákat, sőt az egész utcákat. A mulatság végnél-

A FARSANG NIZZÁBAN. — A «BATAILLE DES FLEURS» A PROMENADE DES ANGLAIS-N.

nulása Nizza városába volt az ünnepi program első pontja.

Este 8 órakor hatalmas ágyúdörgések jelezték a herceg érkezését. A pályaudvar közeléből indult meg a díszes menet, végig haladva a város legfőbb utcaiban és terein, melyek pazar fényekkel és gazdag díszítésekkel pompáztak. Az egész város fényárban úszott, a lakosság örövendő üjongással fogadta a herceget, kinek bevonulásával kezdett veszi a farsang. A menet, mely a lehető legfényesebb s pazar műziséssel volt összeállítva, a következőképen alakult:

Néhány száz fényi fáklya nyitotta meg a menetet, követve egy kettős zenekar által, melyet ismét néhány száz fáklya követett, ezek mögött

viaszbáb, 2—3 szoros embernagyságban; a herceg kocsiját annak személyzete, szolgálai követték, ezután ismét egy tűzethányó sárkány következett.

A sárkány után következtek a különböző, alkalmi díszű kocsik, és álarcosok. Szébbnél-szebb, szemképrázatos és műziséssel összeállított kocsik haladtak egymás után, melyeken majdnem kivétel nélkül mindegyiken zenekar játszott s tánczot jártak; e kocsik magassága 8—10 méter volt. A legszebb ezek közül a kormányozható léghajót ábrázoló, valóban művészi kiállítással alkotott óriási kerekén járó hajó volt.

A közönség féktelenül ugrált s az álarcosok

küli. Nem oly kellemes azonban az igazi confetti-csata azokkal a kis gipsz-golyókkal, melyek ellen arcvédőt és sima vászonruhát kell használni. Lapáttal hányják a kocsikból az ember arcába a confettiket s valóban megérezni, ha védtelen részét találják el az embernek.

Az ünnepélyek legszebb, legkellemesebb pontja a virágkorzó; («Bataille des fleurs») jobban mondva virág-csata; mert az valóban. Ez alkalomra nagy tribünök vannak föllálítva a «Promenade des Anglais» egész hosszában, s ezek mellett virágokkal roskadatilag telt hintók haladnak, melyekből záporoként dobálják az apró virágbokrétákat a közönségre, mely szintén viszonozza a dobálást.

Ez a legszebb napja a farsangnak. Két ily virág-csata, és három confetti-csata van a Karneval idején. Az utolsó confetti-csata napján (febr. 6.) volt a díjak kiosztása. Az első díjat (4500 frankot) a kormányzóhatóléghajó „Ballon-dirigée” nyerte. Aznap este nagy fáklyás-zene volt, fényes, valóban nagyszerű tűzijátékkal s ezután következett a Karneval-ünnepélyek utolsó pontja, a hercegnak máglyán való megégetése, mely a „Place de la Prefecture”-on történt. Mikor a hatalmas lángoszlopok kialudtak, befejeződött egyszersmind a farsang is.

Álarczos bálok mindennaposak. Különös említést érdemel a „Rose et blanc” bál, mikor csakis fehér és rózsaszín álarczöltözékben szabad megjelenni. Ily ünnep márcz. 1-je is, a midőn pedig csakis tiszta fehér öltözékben engedtetik meg a részvételt az ünnepélyen.

A főbbbbi jeleneteket s azok színterét ábrázoló képeink eredeti nizzai fényképek után készültek.

VILLÁNYI KÁROLY.

DU CAMP MAXIM.

(1822—1894.)

Nápolyi fénykép után.

DU CAMP MAXIM Garibaldi táborában, 1860-ban.

DU CAMP MAXIM agg korában, 1894-ben.

A francia irodalom halhatatlanjai közül ismét elhunyt egy: Du Camp Maxim. 1880 óta tagja az Institutnak, hova Tallandier Saint René helyére választották be. Hirneve nagyobb volt hazájában, mint a külföldön, de kétségkívül az érdekesebb, sőt előkelőbb írók közé tartozott.

Du Camp Maxim 1822 febr. 8-án született Párisban; így halálakor már 72 éves volt. Atyja, ki tekintélyes orvos volt, tetemes vagyonot hagyott rá; így Du Camp könnyen áldozhatott utazási és írói szenvedélyének. Férőnk kezdetén két nagy utat tett a Keleten és Európában. Az 1848-ki forradalom idején dicsőségesen har-

ezolt a főkölök ellen. Keleti útjáról, mely Egyiptomra, Syriára és Palesztinára terjedt ki, egymás után három művet is adott ki, igen élelnek leírásokkal. Visszatérve Franciaországba, a romantikus írókhoz csatlakozott, egyike volt azoknak, kik ezen irány szolgálatára a „Revue de Paris” című folyóiratot alapították. Ebben jelent meg többek között barátjának, Flaubert Gusztávnak híres „Madame Bovary”-ja. III. Napoleon kormányának nem tetszett a romantikus írók szabad szelleme, s habár Du Camp, ki 1848-ban még konzervatív volt, soha sem lett túlzó radikális, 1858-ban a folyóiratot betiltotta a császári kormány.

A tenni vágyó fiatal ember ekkor egy időre elhagyta hazáját s többek között 1860-ban csatlakozott, mint író, Garibaldiinak híres ezredéhez, mely csapatnak Sziciliában oly nevezetes szereplése volt. Ez vala utolsó kalandja. Ebből az időből való itt bemutatott fiatalabb kori arcképe, melynek eredetije Csernátynak Lajos birtokában van, ki azt Olaszországban magától Du Camptól kapta. Másik arcképe, mely aggrkorában ábrázolja, a halála előtti időből való. Olaszországból ismét visszatérván Párisba, egészen az irodalomnak szentelte magát. Igen sokat írt a „Revue des deux mondes” című világhírű folyóiratba, ezenkívül számos önálló művet adott ki; utirajzokat, regényeket és egy pár verskötetet is. Mindezek kevesebb figyelmet keltettek, mint 1869-ben megjelent két kötetes nagy műve, a „Paris, ses organes et ses fonctions” („Páris, a párisi hatóságok és azok szerepei”), mely kétségkívül a legjobb és legterjedelmesebb munka a francia fővárosról s oly annyira kedvelt, hogy nagy terjedelme dacára már a szerző életében hét kiadást ért. Igen nevezetes volt: szintén sok kiadást ért „Les convulsions de Paris” 1875. („Páris lázas mozgalmái”) című 4 kötetes műve, melyben a commune történetét írta meg részletesen, de oly célzatosággal, hogy egész sor támadást keltett maga ellen. Nevezetesebb művei még: „Histoire et critique. Études sur la révolution française” 1877. („Történet és bírálat. Tanulmányok a francia forradalomról”), „Souvenirs littéraires” 1882. 2 kötet („Irodalmi emlékek”), „La charité privée” 1884. („A magán jótékonyosság.”) Regényei száma meglehetősen nagy.

A kiváló író, ki szenvedélyből rendkívüli szorgalommal dolgozott fiatal korában, az utóbbi években már ritkán vette kezébe a tollat s többnyire nem is tartózkodott Párisban, hanem Badenben. Legutolsó műve Gautier Theophile életrajza volt a „Nagy francia írók” című gyűjtemény számára, de e művében is igen élénken beszéli el emlékeit rég elhunyt barátja életéből. Verseket a 60-as évek óta többé nem írt; utolsó regényei is a 60-as évek végén jelentek meg.

NAPFOGYATKOZÁSOK A JUPITEREN.

Kis-Kartal, 1894. febr. 17.

Csillagászok előtt gyakorisága miatt nem rendkívüli, de minden esetre igen érdekes jelenség egy napfogytatkozás a Jupiter bolygón. A Földről szemlélve a tüneményt, azt is mondhatnók, hogy e tünemény oka nem egyéb, mint saját holdjainak átvonulása a Jupiter korongja előtt, mert a jelenség igen hasonló ahhoz, a mit pl. a Venus átvonulásaán nevezünk.

Ha a Jupiter valamelyik Holdja Földünk és a Jupiter közé kerül, árnyéka vetődik a Nappal átellenben a Jupiter felszínére s mint sötét folt halad azon végig.

Ilyen tünemény folyt le február 16—17-ike közötti derült éjjelen, s bár a mi Holdunk erős fénye sokat elvert a jelenség teljességéből, mégis eléggé tiszta vázlatokat készíthettünk róla.

Az említett napon lefolyt tüneményt különben kiválik a hasonló esetek közül, a mennyiben egy-

más után két Napfogytatkozás történt a Jupiteren, vagyis két Holdja vonult el egymás után a korongja előtt, még pedig a hozzá legközelebb valók.

A báró Podmaniczky Géza kis-kartali observatoriumának 7"-os refractorával 200 szoros nagyítás mellett igen tisztán volt megfigyelhető a tünemény. A Jupiter I-ső Holdja 7^h 9^m-kor (kis-kartali idő) lépett a korong elé s mint fényes pont, 30—35 percznél is tovább követhető volt a hatalmas refractorral. Utóbb eltűnt a vizsgáló szeme elől; azonban 8^h 27^m-kor ugyan-ezen Hold árnyéka újra megjelent a korongon sötét fekete folt alakjában, mely az egyik egyenlítői sáv fölött húzódott tova. A folt kissé hosszúságú ellipszis alakú volt, mert a projectio nem függőleges irányban történt.

A Hold mint fényes pont, az árnyéka, mint sötét fekete tojásdad folt látszott. Ebből az következik, hogy a Jupiter felszíne nem oly tökéletesen veri vissza a Nap sugarait, mint Holdja, hanem azokat részben elnyeli; nyilván bizonyos sűrűségű levegő burkja van. Viszont az árnyék sötétsége arra mutat, hogy a Jupiternek nincsen saját fénye, sem saját melege, legalább nem oly mértékű, a melyet Földünkrol is észre lehes-

A) A Jupiter I-ső holdjának árnyéka belépőben a bolygó korongjába.

sen venni; tehát szintűgy csak visszaverődő fénye van, mint a többi bolygóknak.

A hold 9^h 14^m-kor lépett ki a Jupiter korongjából, árnyéka azonban még mindig ott látszott s csak 10^h 5^m-kor tűnt el az is szemünk elől. Ezen napfogytatkozás a Jupiter déli félgömbjén volt látható körülbelül a 35°-45°-nyi szélességek alatt.

Azonban alig hogy véget ért az első napfo-

B) A Jupiter I-ső holdjának árnyéka kilépőben a korongból.

gyatkozás, következett mindjárt a második. A Jupiter II-ik Holdja 10^h 38^m-kor lépett a korong elé, mint fényes pont, szintén a bolygóra vetvén árnyékát, s a napfogytatkozás ismétlődött s egészben véve hasonló lefolyású volt az elsőhöz. A Jupiter lakói előtt tehát egymás után kétszer sötétült el a Nap s bűjt ismét elő rövid néhány óra lefolyása alatt.

A mellékelt A. ábra a Jupiter I-ső holdját mutatja, a mint a bolygó korongján mint árnyék lép be az egyik sávoly fölött; a B. ábrán a tünemény későbbi folyamában látható, mikor már a korong túlsó széléhez ér s kilépni készül. Igen szembetűnő még a sávoly előnyomulása is a Jupiter tengely forgása folytán.

WONASZKER A. ANTAL.

MORIER RÓBERT.

1826—1893.

Sir Robert Burnett David Morier, angol nagy-követ a szentpétervári udvarnál, hosszas betegeskedés után közelebb elhunyt Montreuxban s benne Anglia egyikét veszítette el legtehetségesebb és legtevékenyebb diplomatainak. Nem egyszer „angol Bismarck”-nak is nevezték, kihez még abban is hasonlított, hogy föllépése sokszor nyers és heves volt, a mi azonban épen nem ártott népszerűségének, mivel nagy esztét és alapos késztültségét valóban őszinte jóakarattal egészítette ki.

Morier hugenotta francia családból származott, mely rég meghonosodott Angliában s tekintélyre emelkedett. Különösen egyik nagybátyja volt ismeretes Perziáról írott művei után. Morier egész életét a politikának szentelte. 1826-ban született. Már 1853-ban a bécsi angol követségnél lett attaché. Több követségnél volt ezentúl különböző állásokban; leginkább német udvaroknál élt, s így alig volt valaha angol dip-

MORIER RÓBERT.

lomata, ki a német politikát és közéletet ő nála jobban ismerte volna. Midőn Amptill lord berlini angol nagykövet halálával ez a tekintélyes állás megüresedett, a közvélemény Moriert jelölte ki utódjául, ki ebben az időben portugáli követ volt; azonban Bismarck ellenzése miatt nem nevezhették ki. Portugáliából Morier csakhamar Madridba ment, hol öt évig működött nagy sikerrel; 1884-ben nevezték ki nagykövetnek Szent-Pétervárra. Az angolok viszonya ebben az időben nagyon feszült volt Oroszországgal s jóformán csak Morier ügyességének és határozottságának köszönhető, hogy a háború ki nem tört, sőt ellenkezőleg a két nemzet között meglehetősen barátságos lett a viszony. Szentpétervári nagykövet korában Moriernek heves összeütközése volt Bismarck herczeggel is, mely a híres kancellár vereségével végződött. Maga a cázár is rendkívül vonzódott az angol nagykövethoz, úgy, hogy midőn közelebb az olasz nagykövet halála után Rómába akarták áthelyezni, ő maga kérte az angol kormányt, hogy Morier Szent-Péterváron maradjon.

kus prózát” is, melyet e kötetben előszeretettel használ, mely azonban valódi próza és költői jogsultsággal egyáltalán nem bír. Czöbel Minka, kinek nyelve szingardag s verselésé forma tekintetében is dicséretre méltó, nem is szorult az e fajta könnyítésekre. A kötetből itt közlünk egy hangulatos kis dalt:

Pán órája.

Halvány zöld rozsvetések
Halvány kék ég alatt,
A forró déli szellő
Felette elhalad.

Homokosan fehérítő
Kiegett út felett
Hosszú, szálak szálak
Hajlongnak, intenek.

Im látod, dél van, nyár van!
Tudod ez mit jelent?
Boldogság fenn, az égből,
A földön béke, csend!

Jókai műveinek nemzeti kiadása. A Révai-testvérek, mint Jókai összes műveinek kiadói, új előfizetést hirdetnek, havi részletfizetéssel a számkötetes

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

Czöbel Minka. Fehér dalok. Budapest. Singer és Wolfner kiadása. A tehetséges költőnőtől néhány év óta sürű egymásutánban jelennek meg az új és új kötetek. E nagy termékenység s tanuskodik róla, hogy valódi szenvedélyvel áldoz a műsáknak; de még inkább mutatják művei, hogy képzelete mily lázas izzásban van s hogy minden legkisebb tárgy, a mit maga körül lát, rezgésbe hozza kedélyét. Költeményeiben sok a festői elem, de néha nagyon is naturalisztikusnak fest; a képeket azonban, a mi dicséretére válik, nem magukért tárja szemünk elé, hanem, hogy egy-egy eszmét rejtjen alájuk, mely a külső burkon több-kevesebb világossággal áttetszik. De néha megtörténik, hogy a gondolat maga, a költőnő előtt is csak homályosan derengett s az olvasó sejtene is alig képes a költemény titkos rejtelmére. Czöbel Minka különben is nagyon hajlandó a mysticizmusra, s ha ezen az úton tovább halad, könnyen kárára válik költészetének. A költőnő eltévelyedésének tekintjük az úgynevezett „rythmi-

kiadásra, hogy a kevésbé tehetősek is megszerezhessek. Ennek a kiállítása mindössze annyiban tér el a jubiláris kiadástól, hogy formája valamivel kisebb, s a papíra egy árnyalattal vékonyabb lesz, de a betűje és nyomása ugyanaz marad, és szintén száz kötetben fog megjelenni. Ára a száz kötetnek — díszes vászonkötésben — 250 forint s ez összeg havi négyforintos részletekben törleszthető. Egyes kötetek vagy kötetcsomagok ebből a kiadásból sem lesznek kaphatók s minden aláíró a teljes mű átvételének kötelezettségét vállalja magára. A fölívást lapunkhoz mellékelve találják előfizetőink.

Beniczky-nő válogatott regényei-ből a második sorozat 7-dik füzetét küldte szét Singer és Wolfner könyvkiadó-hivatala. A füzetben a „Csaldai hagyomány” második kötetének befejező részét s a harmadik kötet első ívét találjuk. A füzet ára 25 krajczár.

„A szép Neville kisasszony”. Croker B. M. angol regénye jelent meg Csernalmi Irén fordításában, mint az „Egyetemes Regénytár” ez évi folyamának 7-dik és 8-dik füze. Kiadták Singer és Wolfner. A regény a könnyedebb olvasmányok közé tartozik s főleg az angol társadalom komikus alakjainak rajzával köti le érdeklődésünket. A két kötet ára köve 1 forint.

Novellák és tárczák. Gárdonyi Gézáról, a fiatalabb írói nemzedék egyik törekvő tagjától egyszerre két kötet jelent meg Singer és Wolfner könyvkereskedésében. Az egyik „Novellák”, nyolc kisebb elbeszéléssel; a másik pedig „Tárczák”, egy csomó apróbb rajzzal. Egy-egy kötet ára 60 kr.

Téli esték, ismét tárczák; írta Titulus (dr. Csepregy Vilmos). Tíz kisebb rajz és tárczaszerű novella. Megjelent Nyitrai, Huszár István nyomdájában. Ára 1 frt.

A jó társaság modora és illemsabályai. Irta egy nagyvilági hölgy, kiadta az Athenaeum-társulat. Ára 2 frt 50 kr. Az angolvásonba kötött könyv a két nembeli fiatallagnak van szánva, de hasznossal forgathatják a nagykorúak is. Az utóbbiakra való tekintetből a könyv czikkeiben jelezve van mindaz, a mi újabban a társas érintkezés terén valami változáson ment keresztül. A háztartásnak, látogatásoknak, étkezéseknek, nyilvános mulatságoknak, a divatnak, a nők és férfiak apró gyöngéseinek több paragrafust szentel. Különösen sikerültek azok az apró történetkék is, melyeket szellemesen beszél el, mikor példával akarja bizonyítani, hogy a rossz modor még a jó családból származó egyének közül is szokott szedni áldozatokat.

Hock János egyházi beszédei. Hock János képviselőnek 1891 börtönjén a fővárosi ferenczei templomában tartott egyházi beszédeit második kiadásban bocsátotta közre Singer és Wolfner könyvkereskedése „Nagybőjtű beszédek” cím alatt. A rövid idő alatti második kiadás a legjobb bírálat és beszédekre. A kötet ára 1 frt 20 kr.

A magyar nemzet története a ponyván. Így lehetne nevezni azt a vállalatot, melyet Böngérfi János paedagógiai író kezdett meg, a magyar nemzet vázlatos történetét akarván apró füzetekben a nép és ifjúság kezébe juttatni. Három füzet már megjelent: „Az ősmagyarok históriája (a hunokról, szittyákról), A hunok és a hős Attila dicső históriája és A vitéz magyar fejedelmek históriája. Magyar szellemben vannak írva e kis füzetek, mindenikben képek is s egynek ára 2—6 krajczár közt változik. A vállalat 20—21 füzetre van tervezve s az egésze 90 krajczárral lehet előfizetni. Rózsa Kálmán és neje könyvnyomdájában, Budapestben.

Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története című illusztrált munkából megjelent a 6-ik füzet. Gracza György e füzetben az 1848. március 13-iki bécsi forradalom keletkezését és lefolyását, Kossuth híres pozsonyi beszédének forradalmi hatását, az utcaiz harcokat, stb. írja le. A füzetben sok illusztráció van, többnyire egykorú rajzok után, melyek kétségtelenül emelik a vállalat érdekességét. Egy füzet ára 30 kr. s a Lampel-féle könyvkereskedésben jelenik meg.

Nemzeti színház. Február 16-ikán a nemzeti színházban „A baba” című eredeti bohózat bemutatója volt. Szerzője Szécsi Ferencz, a kitől egy pár apróságot már adtak. A nemzeti színháznak, mint elsőrangú műintézetnek, nem kellene ugyan ápolni a vastag és lapos bohózatokat — minő Szécsé is, — de mivel nincs rá más tér, a hol ez a jogos szinpad faj fejlődhesse, el nem zárkozhatik előle. A bohózatot a közönség vegyes árással fogadta. Egyik része mulatott a nagyon valószínűtlen félreértéseken, a másik hideg maradt. A darab egymásra gyűjtí a félreértéseket, valószínűtlenségeket, a karikaturás alakokat, s hangja is nyers. De hogy a szerzőben van tehetség a bohózatok elemek rontoltságához, az bizonyos. Ha több a szinpadon rontoltság, „A baba” is kereszttől megy a tűzkereszteségen.

Meséje oly sok rétegű, oly mozaikszerű, hogy elmondani sem lehet. A sok valószínűség Beilner Vendel őrnagy és felesége házánál történik, a hol nagy és szögletes a rend. Ott sem gyermeket, sem kutyát meg nem tűrnek. Ott lakik Beilner régi kamerádja, Érdy György nyugalmazott kapitány is, a ki oly emberirtó gépen töri a fejét, mely a pestis bacillusait szórja az ellenség közé, mellesken pedig udvarol egy orfeumi hölgynek, a ki levélben fenyegeti apai örömköket. Beilnernek nincs gyermeke, Érdynek azonban van egy Vilma nevű leánya, a kinek ablaka alatt egy ismeretlen troubadour szokott énekelni, s ismeretlenül is meghódítja a lány szívét. Az apának az ellen nincs kifogása, szeretné, ha a lány férjhez menne. Különben is annyit tud, hogy jóra való, gazdag fia, a ki közelébb valami hamis ürügy alatt látogatást tesz. Ezt közli is Beilner Vendel barátjával, a ki aztán egy este, mikor a szerelmes troubadour megint énekel, utána rohan, el is fog valakit, meghívja a házhoz. A kit pedig megfogott, nem a szerelmes Firczky Zsófi, hanem Gertner Ignác, egy életbiztosító társaság ügynöke, a ki üzleti dolgokkal áll elő, de a szerelmes gitárosnak hiszik és szívesen fogadják. Várják Zsófi anyját is, a ki meg akarja kérni fia számára Vilma kezét. Jön is, de mivel azt mondja, hogy gyermeke érdekében akar szólni, a két katonaviselet embernek gyanja kerekedik, hogy az orfeumi hölgy dolgában jár. Megjelenik azonban egy francia gouvernant, a ki a házban lakik, s régen rejtgeti a ház rend elől kutyáját. Nagy örömmel fogadják s biztatják, csak hozza el a «picnikét». Majd meg az a lakó jön, a kinek gyermeke van, hogy kegyelmet kérjen. Érdy és Vendel azt hiszik, hogy ez az orfeumi hölgy és szöknek. A kis baba aztán kézzel-kézzel jár. Vendel a feleségére gyanakszik, a felesége Vendelre, Zsófi pláne Vilámra. Gertner ügynököt pedig czukorral tömik, mert a kutyás gouvernant megmondta, hogy a «picnik» nagyon szereti a czukrot. Természetesen, hogy végül az igazság kiderül s jól megy minden. Legjobb a darabnak második felvonása. Újházi (Beilner) németes kijelzésével folytonosan mulattatott; a másik őrnagyot Gyenes játszatja; Vizváriné, Lendvainé, Császár, Gabányi, Rákosi Szi, Tolnainé, Zilahy, Gabányi szereplésével a szerző is nagyon elégedett lehet.

A népszínház legújabb újdonsága Lukács Sándor eredeti népszínműve, melynek vaskos címe «Az asszony verve jó». Azt is bizonyítja a darab meséje, hogy az asszonyt korábban kell tartani, pipaszárral és egyébbe. De másoknál azután elég mulatságos jelenetekből és alakokból áll a színmű, a közönség mulatott rajta, s telt ház előtt ismétlik az előadásokat. Lukács régi író, ismeri a színpadot; otthonossága jött ezúttal is segítségére, hogy a meglehetősen kuszált mesét elfogadható alakban állította a lámpák elé és gyakran megnevezett vele a közönséget.

Hőse egy fiatal menyecske, Kalász Zsófi, a ki özvegy lett már lakodalmi napján, mert az urát megölte a szintén szerelmes Szilaj Ferke, a kit aztán elcsuknak. Zsófi után bomlik az egész falu, véne, fiatala. Két öreg kérője is van, de Zsófi játszik velök, migmen haza jön a katonaságból Csákány Pista, a menyecske beleszeret, mert nem olyan mint a többi, hanem igazi legény a talpán: Csak hogy Pista apjának valami folt van a becsületén, azért ellenzi a házasságot Zsófi apja. Zsófi azért utána jár Pistának, s egyszer megölésével fenyegeti, ha nem szereti őt, mire a legény is eszeveszi, hogy Zsófi neki való pár. De az apa tudni sem akar a lakodalmáról, Zsófi hát a Tiszába ugrik, a honnan kiszabadítja, s most már meglesz a menyegző. A darab címe egy öreg és fiatal házaspárra vonatkozik, a kik mindig zsörtölődnek, migmen a férj az ismeretes példabeszéd szerint jár el, s ekkor beáll a nyugalom. Sok epizód tarkítja a vékony mesét, s ezek szerezték meg a darab hatását, a közreműködökkel együtt. A zenét Lányi Géza, a színház czimbalmosa írta hozzá, s ezek is tetszettek, kivált a melyeket Blaha Lujza (Zsófi) énekel el. Ez a szíj menyecske nagyon szeretetreméltó az ő kitűnő ábrázolásában. Sir, nevet, duhajkodik s mindig igazi művésznő. Kassainak és Németnek a két vén kérő jó szerepe. Kiss Mihály, Solymosi, Csongori Mariska, Horváth, Szirmai, P. Lukács Juliska, Fenyeri, Szabó, Lubinszky, Siposné mind megtalálták a maguk szerep-körét. A szerző többször kitap-solták.

KÖZTÉTELEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémia új igazgató tagja. Az akadémia igazgató tanácsa febr. 18-án tartott ülésén a Szegény-Marich László országgyűlési halálával megüresedett helyre egyhangulag Vaszary Kolos herceggimrást választotta meg. Vaszary Kolos már a harmadik herceggimrási, ki az akadémia igazgatótanácsában helyet foglal. Az első volt Scitovszky

János, kit 1853-ban, a második Simor János, kit 1867-ben választott tagjai sorába az igazgató-tanács. A magyar tud. akadémia február 19-iki heti ülésén Than Károly elnököt, Zepernowsky Károly mint levelező tag tartotta meg székfoglalóját.

Zepernowsky Károly, ki az elektrotechnika egyik legismertebb gyakorlati szakembere, az «Elektromos üzem alkalmazása távforgalmi vasutaknál» czím alatt fejtegette, hogy a villamos vasúti forgalom két móddal oldható meg: ha a kocsin van alkalmazva a villamos akkumulátor, vagy ha a villamos áram külső vezeték által jut a kocsi. Az előbbi esetben a kocsi súlyosabbak, és erősebben is kell épülniök, a mi a gyorsaságra nézve hátrányos; az utóbbi mód a célszerűbb, s ily szerkezeti kocsi mintáit mutatta be. Szólt ezután a gőzerejű vasutak átalakításáról. Kiánna, hogy ez az új közlekedés legelőször a budapest—bécsei vonalon történne, a mennyiben itt három, majdnem teljesen kiépült vágány van, és e vágányoknak egyikét a napnak bizonyos óráin el lehetne különíteni, és a szükséges elektromos légveték létesítése mellett a gyorsvonat közlekedésére felhasználni. Ha e vonatok sebessége óránként 120 km., akkor a budapest—bécsei 278 kmnyi utat, utközben csak egy állomást tartva, körülbelül 2¼ óra alatt tennék meg. Három kitérő alkalmazásával pedig e forgalom egy vágánynál is a jelzett sebességnél épen megfelelő a jelenlegi szükségletnek, amennyiben minden ¼ órában egy-egy vonat követné egymást és 3 óránként a két irányban 8000 utas szállítatnék. Feltéve, hogy e vonatok az illető vágányt reggel 7 órától esti 10 óráig vehetnék igénybe, e 15 óra alatt a két irányban 4000 utas közlekedhetnék, ugy, hogy a fennmaradó 9 éjeli órán át személyszállító vonatok halókocsival, postavonatok és esetleg gyors-térvonatok is közlekedhetnének a vágányon. A nagy tetszéssel fogadott fölolvasás után Daday Jenő terjesztett elő adatokat Egyiptom édesvízi mikrofaunájának ismertetéséhez. Szintén szakudományi előterjesztéseket mutattak be Kiss Károly, Liebermann Leó, Bittó Béla, Hankó Vilmos részéről.

Nemzeti szalon. Magyar festők, szobrászok és műpártolók új egyesületét szerveznek «Nemzeti szalon» czímen. Az alakulás előkészítésére megalakult a bizottság is, melynek elnöke Margitay Tihamér, jegyzője Kacziányi Ödön, kik felhívták intéztek a közönséghez.

Az egyesület tervezői abból indulnak ki, hogy a magyar művészet elismerése és szerete azért nem ment még át a magyar társadalom vérebe, mert nem voltak megfelelő organumok. Ebből a célból óhaj-tják megalkotni a magyar művészek és műpártolók egyesületét, mely a már meglevő «Országos magyar képzőművészeti társulatnak» lenne kiegészítése. Célja az egyesületnek: a festészet, rajzoló művészet, képmetszés, sokszorosítás, szobrászat, szobrászati művek sokszorosításának emelése, egyrésztől a hasonló természetű külföldi termékek lehető ki-szorításával, másrésztől az anyagi pártolással. Esz-közei lesznek: Budapestben állandó művásárlásnak létesítése; mútárlatok rendezése az ország (esetleg külföld) nagyobb városaiban; eredeti képek, szob-rok sokszorosítása; művészeti termékek kisorsolása; művészeti menetek, estélyek rendezése; művészeti szakközlöny alapítása; megrendelések közvetítése; műtermékek megvétele s azok értékesítése; ösztön-és pályadíjak alapítása; segély és előleg nyújtása, hogy a művész már megkezdett művészeti produk-tumát befejezhesse; a művész nyugaldíj alap-gyapap-tása. Azoknak, a kik be akarnak lépni az egyesü-letbe, nyomtatott nyilatkozatot küldenek kitöltés céljából. Az alapító tagsági díj 200 forint, a rendes tagé évi 12 forint. A kitöltött nyilatkozatok leg-később e hó 24-éig Margitay Tihamér czimére (Budapest, Baross-utca 79. sz.) küldendők.

MI UJSÁG?

A király utazása. Ő felsége közelebb a francia partvidékre, a Rivierára utazik; s ott fog találkozni a tengeri útjáról visszatért királyával. Ő felségök részére Cap-Martinben rendeznek be szállást. Lozé bécsei francia nagykövet, kormánya megbízásából a francia Rivierát. Egy másik hír szerint, Lozé azt a megbízatást is kapta volna, hogy fejezné ki kormánya óhaját, hogy Ferencz József király Párist is meglátogassa. Másik hír szerint ő felsége a király-nál Korfuba megy, megnézni a királyné kastélyát. Végre van olyan hír is, mely arról szól, hogy a német császári pár március 15-ikén hosszabb tartózkodásra Abbaziába megy, s uralkodónk Cap-Martinból a német fejedelmi pár látogatására szintén oda megy. Ő felségének a francia partvidékre való utazása azonban e hó végére, vagy a jövő hó legelejére van kitűzve.

A német császár Baranyában. Híre jár, hogy Vilmos német császár az ősszel ismét elmegy vadászni Baranyamegyébe a béklyei uradalomba. A császár Budapestet is meglátogatja. A hír Baranyában van elterjedve.

Munkácsy Budapesten. Munkácsy Mihály neje-vel együtt e hó 20-án Budapestre érkezett és hosz-szebb ideig maradt itthon. Sietve jött Párisból, nagy festménye után, hogy személyes felügyelete alatt állítsák föl a nagy képet. Bécsben várta meg nejét, ki Monte-Carlóból érkezett. Bécsben léte alkalmá-ból az ottani lapok is rokonszenvesen emlékeztek meg a kitűnő művészről. Itthon pedig a legszívese-bben látott vendége a művészi és társasköröknek.

Munkácsy épen ötvenedik születésnapján érkezett meg. A mester dús haja és szakála már egészen fe-hér, de ő maga erőteljes. A nyugati pályádivarban vártak a képzőművészeti társulat tagjai, Berzevics Albert államtitkár, Zsilinszky főispán, művészek, írók, körülbelül kétszáz főből álló társaság. Vácson rokonai Koós Ödön és felesége szálltak fel a vonatra s együtt jöttek Budapestre. Keleti Gusztáv, a képző-művészeti társulat igazgatója köszöntötte Munká-csyt, Szencsényi Miklós titkár pedig szép bokrétát nyújtott át Munkácsynak. A mester megatottan válaszolt, köszönve a barátságos fogadtatást. Zajo-san megjelentek most is, mint kisállatok. Munkácsy-né egyenesen a «Hungária» fogadóba hajtottak, a hol szállásuk van, Munkácsy pedig a múzeumba, hogy megtekintse képét, melyet akkorra már kibon-tottak. A festményen szállítás közben egy kis sérü-lés történt, egy szeg két centiméterre, alig észre-vehető hasítást ütött rajta, de ez oly csekély, hogy könnyen ki lehet javítani. Ott órákor Munkácsy ne-jével együtt a látogatónkat fogadták. Este az opera-színházba mentek, s Harkányi páholyából nézték végig «Ördög Robert» előadását.

Munkácsy e hó 21-ikén csaknem az egész napot a múzeumban töltötte képével elfoglalva. Mikor oda ment, s a képviselőház előtt és a múzeum-kertben összegyűlt néptömeg észrevette, hosszasan éjlenzte a mestert. A képen némi igazítást valók akadtak; egyik-másik részén átragadt a csomagolóshoz hasz-nált papír, egy-egy kis dörzsölés is esett. A papir-foszványok letisztítását azonnal megkezdtek, a miben Keleti Gusztáv és Telepy Károly segítettek, a művész pedig esettel javította ki a surlódásokat. Delután nejevel együtt látogatásokat tett. Este megint elment a múzeumba, hogy a villamos vilá-gításnál is megnézze a képet. Az estét baráti kör-ben, a «Hungária» éttermében töltötte.

A «Honfoglalás» képe febr. 23-ikán már teljesen fel volt állítva a főrendiház termében. A művész nem volt meglegedve a terem világosságával, mely köszörlött üvegen, felülről jön be. Intézkedett, hogy a köszörlött üveget közönséges ablaküveggel cserél-jék föl. A képet február 24-ikén, szombaton veszi át az országház építő bizottsága; ugyaneke-m mutatják be a meghívottaknak és a sajtó képviselőinek. Másnap, vasárnap már megtekintheti a nagy közönség is.

Felolvasás Munkácsy képéről. A Kisfaludy-társaság ujjában elhatározta, hogy egyes aktuális tárgyakról külön felolvasásokat fog tartani. E felo-lvasások e hó 28-án kezdődnek meg; e napon Keleti Gusztáv fog felolvasást tartani Munkácsy «Honfoglalás»-áról.

Dr. Kovács József jubileuma. Az orvosi egye-tem kitűnő tanárának, dr. Kovács Józsefnek orvosi jubileumát febr. 25-ikén ülik meg. Az ünnepély színhelye az illó-uti sebészeti kóroda tanterme lesz, ott gyűlnek össze d. e. 11-órakor a tanári kar tagjai, a tisztelők, a tanítványok, testületek küldött-jei. A megnyitó beszédet dr. Thanoffer Lajos, az ünnepélyrendező bizottság elnöke tartja; aztán átnyújtják az emlékeket, leleplezik a jubiláns arcz-képet; végül pedig a testületek üdvözik a jeles férfút.

Jókai doktorrá avatása. Jókai jubileumának érdekes utójátéka ment végbe e hó 19-ikén. A tudo-mányos egyetem a jubileum alkalmából az ünnepelt költőt tiszteletbeli bölcsészet doktorrá tette, s a doktorrá avatás e hó 19-ikén történt meg Jókai lakásán, miután gyöngéldék.

Az egyetemi tanács küldöttsége dr. Schnierer Aladár rektor vezetésével dr. Láng Lajos jogkari és dr. Beöthy Zolt bölcsészeti dékánokból állott. Hozzájuk csatlakozott az egyetemi ifjúság hét tagú küldöttsége is. Jókai könyvtárműtermében fogadták az egyetem küldöttait, a kik közül a tanácsagok nyakukban viselték dígnitásuk jelvényét, az arany nyakláncot. Schnierer Aladár rektor üdvözölte a

költőt, ki a magyar génusz egyik leghívebb kifeje-zője, s kit egyetemenk is sietett abban a kitüntetés-ben részesíteni, melynél nagyobb az Alma Mater nem nyújthat. «Mi — így folytatta a rektor — disz-kodtorrá való felavatásában megerősítést látjuk annak a frigynek, mely a tudományt a költészettel egyesíti; és mivel meg vagyunk győződve, hogy a költészet lélekemelő ideálizmusa nélkül minden tudományos buvázkodás sivár és eredménytelen, sőt egyoldalúan anyagelvű irányt követve, a kétsé-gek sötét örvényébe vezet, — azért óhajunk: hogy e szövetség minél tartósabb és a nemzeti művelő-désre minél áldással teljesebb legyen!»

Ezután Beöthy Zolt, a bölcsészeti kar dékánja üdvözlőte szép beszédben Jókait, s többi közt így szólt: «Mikor valakit az egyetem doktorrá avat, esküt kell letenni, hogy tovább is fejleszteni fogja a tudományt és megőrizi az egyetemi intézmények iránt a tiszteletet. Önnel szemben az egyetem nem áll elő ezzel a követeléssel, sőt az egyetemi tanács megjelent ön előtt, hogy megköszönje ama fényt, a melyet a magyar tudományosságra, irodalomra és hazára árasztott. A budapesti tudományegyetem bölcsészeti kara nevében ezennel doktorrá avat-om önt.»

A beszéd után a rektor és a jogkari dékán is a szokásos doktori közfoglással doktorrá fogadták Jókait. Majd az ifjúság szónoka, Rácz Dezső üdvö-zölte Jókait.

Jókai megindult közönsége me a kitüntetés: «Szintén bevallom, hogy e kitüntetésben leltem legforróbb vágya teljesül. A költői pálya nem a közönség szórakoztatása, nem saját magának a célja. A magyar regényíróknak célja eszméket megvalósítani és irányvezetést adni a filozófiának, a szépirodalomnak, a nemzeti és családi érzésben. Ime, itt van könyvtáram, a melyben a klasszikusokon kívül csakis filozófiai, történelmi és természettudo-mányi művek vannak. Ezek voltak a tanítóim. Élet-rajzom ugyan rám fogtak, hogy a francia írókat utánozom. Nem utazok én senkit, mert nem is tudok. A történelmi és filozófiából merítettem azt, a mi poézis. Nagy örömemre szolgál, hogy az Alma Mater fiává fogadtattam. Titulusra soha életemben nem vágytam, ha ez a gyöngém lett volna, fényes címek birtoklói lehetnék, de arra igen, hogy doktorrá legyek. A doktori címet büsz-kén fogom viselni nevem előtt. Fogadják a meg-tisztelésért mély halálmat.»

Elkelés éjlenzés követte e beszédet, mely után Jókai az ifjúsághoz intézett egy pár szót. A költő megmutatta emléktárgyait s a küldöttség ezután távozott.

Alapítvány gr. Andrássy Gyula emlékeztetere. Léway Henrik főrendiházi tag tízezer korona alapít-ványt jelentett be a honvédelmi miniszternek a hon-védtsztek leány-árvái nevelési segélyalapjának gya-rapítására. Léway a miniszterhez intézett levelében azt óhajta, hogy alapítványa Andrássy Gyula gróf emlékeztetéről neveztesse el. Léway Henrik ugyanis a jelzett összeget évekkel ezelőtt készített végrende-letében «a majdan közadakozás útján felállítandó Andrássy-szoborra» hagyományozta. Miután azon-ban a szobor államköltségben emeltetik, Léway a szo-bor céljára feleslegessé vált hagyományt végrende-letéből törlötte s a hagyomány összegének megfelelő hazafias és emberbaráti alapítvánnyal fejezi ki Andrássy Gyula gróf emléke iránt érzett kegyeletét.

B. Jósika emlékezte. Ápril 28-ikán az irodalmi körök meg fogják ülni b. Jósika Miklósnak, a ma-gyar regényírás e jelesének századi születésnapját. Írók és irodalombarátok egyszersmind gyűjtést indí-tottak, hogy elkészíttessék márvány mellszobrát az akadémia terme számára. Az adományok a bizott-ság pénztárnokához Kosza Andorhoz, az első ma-gyar biztosító társaság palotájába küldendők. A bi-zottság elnöke Léway Henrik, titkára Beöthy Zolt.

Budapest új polgármestere. A székes főváros e hó 21-iki közgyűlésén töltötték be az Alkér halála által megüresedett alpolgármesteri helyet. Márkus József tanácsnokot választották meg 279 szavazat-ból 231 szavazattal; Horváth János 33 és Kun Gyula 15 szavazatot kaptak. Az új alpolgármester azonnal letette az esküt.

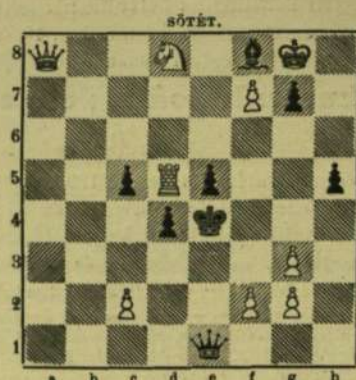
Stesser József kitüntetése. Stesser József, bel-ügyminiszteri tanácsos, a színházi ügyek előadója, a közügyek terén kifejtett érdemei elismeréséül a Lipót-rend lovagkeresztjét nyerte el. Több mint harminc év óta szolgál a közpályán és Szeged újjá-építésénél Tisza Lajos kormánybiztos mellett is működött.

HALÁLOZÁSOK.

HASKA FERENCZ, az állami nyomda műszaki tisztje, ismert rajzoló és illusztrátor, elhunyt e hó 17-ikén. Budapesten, 60 éves korában. Régebben lapunknak is hosszú ideig egyik rajzolója volt s a hetvenes

SAKKJÁTÉK.

1821. számú feladvány. Gottschall H.-tól.

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

Az 1813. számú feladvány megfejtése

Galtitzky W. A.-tól.

Megfejtés.

Világos. Sötét. Világos. a. Sötét. 1. h5—h6 : a. 1. ... FS—g7 (b) 2. Bg6—g5 : t. sz. 2. Bg6—g7 : t. sz. 3. V v. B mat. 3. V v. B mat.

Világos. b. Sötét.

1. ... 4—e3 2. Vh8—e6 stb.

Helyesen fejtették meg: Budapesten: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Kecskeméti: Balogh Dienes. — A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 6-ik számában közölt kép-talány megfejtése: Az eltöltött idő soha vissza nem jő.

Heti naptár, február—márczius hó.

Nap	Katholikus és protestáns	Görög-Orosz	Isoletta
25 V. 4 3 Denli	4 3 Géza	15 E. Helvéned 19	
26 H. Sándor pk.	Sándor	14 Máro 20	
27 K. Leander	Leander	15 Onemiz 21	
28 S. Román	Román	16 Pamfil 22	
1 C. Albin	Albin	17 Marianna 23	
2 P. József 5 seb em	Simplicz	18 Leo 14pa 24	
3 S. Kanigunda	Kanigund	19 Appia 25 Vaji.	

Holdfázisok ☾ Utolsó negyed 27-én 1 óra 28 ph. d. u.

Felolvas szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-tér 6. szám.)

Egész selyem, mintázott Foulandokat (mint-egy 450 különböző fajban), méterenként 75 krtól 8 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemzöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig — aimes, kockás, csikos, virágos, damasztó minőségben (mint-egy 240 félé dispoitio és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabér és vámtmentesen a privátmegrendelők lakására Henneberg G. (cs. k. udv. szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba czimz. levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Tejgazdaság. Minden mezei gazda tapasztalta, hogy télen, az istálló-takarmányozás következtében, a tehének teje úgy jóság mint kiadóság tekintetében csökken. Nem mulasztatjuk el tehát, a t. gazdákat, a 40 év óta legjobb sikerrel használt Kwizda-féle korneuburgi marha tápporra figyelmeztetni; melyet Kwizda Ferencz János, állatgyógy-készítőknekre cs. és k. osztrák és kir. román udvari szállító Korneuburgban Bécs mellett, készít, s mely állandóan a tehének takar-mányához adva, éppúgy a tej jóságát mint a tejelő ké-pességét is, fokozza.

MATTONI-FÉLE
GLESSHÜBLER
legfinizált égyenyos
SAVANYU-KUT

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK. KÖZGYÜLÉSI MEGHÍVÓ.

A Magyar Általános Hitelbank szavazatra jogosult t. cz. részvényesei az 1894. évi március 19-én hétfőn d. e. 10 órakor Budapesten, a bank helyiségében (V. nádor-utca 12. szám) tartandó

huszonhatodik rendes közgyűlésre meghívotnak.

A tanácskozási tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a társaság 1893. évi üzleteiről. — 2. Az igazgatóság számadása az 1893-ik üzletéről és indítványa az évi nyereség megállapítása és hovatérítése iránt. — 3. A felügyelő-bizottság jelentése. — 4. Határozathozatal a tárgyakban és a felmentés megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére. — 5. A felügyelő-bizottság válasza és tiszteletdíjának megállapítása.

A közgyűlésen minden részvényes *husz* darab letett részvény után egy szavazattal bír. A szavazatra jogosult t. cz. részvényesek felhívotnak, hogy részvényeiket a le nem járt szavazatokkal együtt a közgyűlésre kitűzött határidő előtt *14 nappal* Budapesten a Magyar Általános Hitelbanknál, vagy *Bécsben* a cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi és iparhitelintézetnél vagy S. M. von Rothschild bankháznál letétbe tegyék.

A részvények számszámában összeállítva a benyújtó által önkéntesen aláírt jegyzék kíséretében nyújthatók be. E jegyzék Budapesten *14*, Bécsben *három* példányban állítandó ki. E jegyzék egy példányát a benyújtónak az átvétel elismerésével visszaadják. A részvények csak ezen elismerés visszafizetése mellett fognak a közgyűlés után visszafizetést kapni. A közgyűlésre a beletéti jeggyel szolgáló igazolvány Budapesten közvetlenül a letétel alkalmával, Bécsben nyolcz nappal a közgyűlés előtt fog kiadandó. Ha valamely részvényes szavazati jogát más íszavazatképes részvényes által óhajtja gyakorolni, a megbízott nevére szóló meghatalmazást az igazolvány hátán kitűzött s aláírni tartozik.

A mérleg a felügyelő-bizottság jelentésével együtt *nyolcz* nappal a közgyűlés előtt Budapesten az intézet helyiségében, Bécsben a cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi és iparhitelintézetnél és S. M. von Rothschild bankháznál a részvényesek rendelkezésére bocsátatik. Budapest, 1894 február 17-én.

Az igazgatóság.

A „Franklin-Társulat” kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható

AZ ÉV TIZENKÉT HÓNAPJA.

MEZEI ÉS KERTGAZDASÁTI TEENDŐK HAVI
EMLÉKEZTETŐJE.

Kiváló tekintettel hazánk éghajlati viszonyaira.

Irtá

Dr. FARKAS MIHÁLY.

Ára füzve 60 kr.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárban kapható:

A

MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

különös tekintettel a gyakorlat igényeire.

Irtá

ZLINSZKY IMRE.

ÖTÖDIK KIADÁS.

Tekintettel törvényhozásunk újabb alkotásaira kiegészítette

Dr. DÁRDAY SÁNDOR.

Ára füzve 6 ft.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR-RÉSZV.-TÁRSULAT

BUDAPEST.

Ajánlanak mindennemű *vas-, aczél- és fémöntvényeket* építkezési és gépészeti czélokra *vízvezető csöveket, szivattyúkat, lecsapoló és öntöző-zsilipet, készülékeket a belvizek leeresztésére.* — A helyi viszonyok szerint szerkesztett *turbinákat, órlöhengereket kéregöntetű hengerekkel és malomberendezési czikkeket.* — *Zsilipeket* bármily nagyságban és bármily rendszer szerint. — *Alagcsöveket, zárkészülékeket, cső- és kapu-zsilipekhez, czölöpverő gépeket, anyagszállító kocsiakat.* — *Álló vagy fekvő gázmotorok egy vagy két hengerrel és mindennemű zúzógépek.* 132. sz.

A SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság

részvényesei a Budapesten 1894. évi március 10-én délelőtt 11 órakor a Magyar országos központi takarékpénztár ülésében (IV. Deák Ferenc-utca 7. szám) megtartandó

XXV. rendes közgyűléshez

ezennel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A zárszámadás előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével.
3. A mérleg megállapítása, határozathozatal a tiszta nyereség felosztása és kifizetése tárgyában, felmentvény az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak.
4. Meghatározás adása az igazgatóságnak, egy a társulati hivatalnokok és művezetők számára tervezett nyugdíjintézet létesítésére.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, részvényeiket a le nem járt szavazatokkal együtt a Magyar országos központi takarékpénztárnál (IV. Deák Ferenc-utca 7. sz. a.) a társ. alapszabály 15. §-a értelmében legkésőbbben *1894. évi március 10-ig* napjáig letétevényezni tartoznak. Az alapszabály ugyanazon §-a értelmében megkívánatik, hogy a részvény legalább 60 nappal előbb iratott a letéti saját nevére.

Az igazgatóság jelentése a közgyűlést megelőző napon a Magyar országos központi takarékpénztárnál átvethető.

Az igazgatóság.

Magyar királyi államvasutak.

Hirdetmény.

Keletnémet magyar vasuti kötelék. Vaszgálicz (zöldgálicz) küldeményekre közvetlen díjtételek létesítése.

Folyó évi március 1-től díjszabási uton való rendezésig legkésőbb azonban 1894. év végéig való érvénnyel a boroszlói királyi vasutagazgatóság Gleiwitz állomásáról fuvarlevél és kocsiinkat legalább 10000 kg. mennyiség feladása vagy ezen súly utáni díjfizetés mellett az alább felsorolt állomásokra szállítandó vaszgálicz (zöldgálicz, kivéve feloldott vaszgáliczot) küldeményekre következő díjtételek lépnek életbe rovatolás után. Gleiwitz—Budapest (összes állomások) 156 Pf. Gleiwitz—Zsolna 80 Pf. 100 kilogrammonként. Budapest, 1894 február hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága, a részes többi vasutak nevében is.

Chicagóban kitüntetést nyert a

Leichner-féle
zsírpuder

5621

Leichner-féle hermelin-por.

Ezek a legjobb ártalmatlan arczpudert képezik, nappalra úgy mint este: a bőrt, a mint ismeretes, az agy korig puhán és hajlékonyságában megtartják, s annak gyöngéd, rózsás, fiatal frissességét színeztetik. A beporozást nem lehet észre venni. Kapható a gyárban: Berlin, Schützenstrasse 31, s más illatszerekben is, zárt szelencékben, melyeknek fenekekén a cég és a védjegy vannak bevéve. Kérjük mindig Leichner-féle zsírpudert.

Leichner L., a kir. színházak szállítója.

Legjobb és Leghírnevebb
Pipere Hölgyor

La
VELOUTINE
Különleges Kispor
BISMUTH VERTIVE
CH. FAY, ILLATZERESZ
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS

Nincs többé fejfájás!

D. GÖZ MIGRAINE-PORA
huszonöt év óta egyoldalú, ideges, rheumászerű, sőt gyomorból származó fejfájás ellen a legjobb sikerrel használtatott, mit több ez-re meők közszénelvilánítás bizonyít. Utolsó időben a MADRID UDVAR és Baross Gáborné é. exellenciája feltűnő eredményt nyújtott. 1 doboz ára haszn. utasítással 2 ft. 1 kis próbadohoz 1 ft. Eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóf-hoz címzett gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, Király-utca 12.

EZREK MENNEK CARLSBADBA,

hogy rossz gyomruk kirepedjék és újra jól emésztessenek és erre alkalmas — néha hiába, egy vagyont: pedig ezt a célt otthon könnyen, kevés költséggel elérjük a „PEPSIN-BOR” segítségével. Ez a gyomor rövid időn tökéletesen helyreállítja. — Az én pepsinborom kedves Ize, és hatása ki nem marad. Egy üveg ára 1 ft 20 kr., 5 üveg franco külföldre 6 ft.

Rozsnyay Máttyás, gyógyszerész, művegyészi laboratoriuma Aradon.

Kapható Budapesten: Török József ut. gyógyszerárban és minden magyarországi gyógyszerárban.

= Minden köhögés =

valamint a légző, gégő és tüdő minden hurutos megbetegedése, nehéz légzés, szűkellőség, asztma, elnyálkásodás, számarhurut, gőrcsős köhögés, ingerlő érzés a torokban és a kezdődő tüdőgyulladás leggyorsabban és le legkezelebbesen meggyógyítható az órák óta legjobbnak bizonyult, orvosi rendkívüli után készült és orvosok által melegen ajánlott, egyedül valódi St. György tea, egy csomag ára 50 kr. és a St. György kárpórt, egy doboz ára 50 kr. segélyével, melyekbe kimerítő orvosi utasítás mellékelve van. A határ más néhány nap után jelentkezik. Kevésbé mint 2 csomag nem küldetk. Postai küldésnél csomagolási és fuvarlevélre 20 kr. számítatik. Megrendelések közvetlenül a St. György gyógyszerárba Bécs, V. Wimmergasse 32, vagy a magyarországi ártárház Budapest, Király-utca 12. TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárba intézendők.

Köszvény és csúszban szenvedőknek ezennel a legújabb körökben

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt dicősfőleg ismeretessé vált Tinct. Capici comp. ajánlólóg legyen emlékeztetőre hozva. Ezen népszerű háziész 25 óta, mint legmegbízhatóbb fájdalomcsillapító bedörzölés ismeretes és mindnyájuk által, a kik használták igen kedveltetik, úgy hogy további különös ajánlása nem szorul. Üvege 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 krnyi áron a legújabb gyógyszerárban kapható. Azonban a „Horgony” védjegyre ügyelendő, mert csak a vörös horgonyval ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerárához: Richter gyógyszerár, az arany „oroszlánhoz” Prágában vagy Török József gyógyszerészhöz Budapestben.

Havonkint

3-4

huzással

Nagy nyeresemények!

Sorsjegy-Egyesületek

életbiztosítással!

Havonkint

3-4

huzással

Felhívás egy alkalmi sorsjegy-társaságha való belépésre, mely társaság áll 50 résztvevő tagból és

238 darab eredeti sorsjegyből egymin:

1db 500 100 ft névrt. 1860. osztr. áll. sorsj. 1db 50 ft névrt. 1864. osztr. áll. sorsjegy
1 • 4 • 100 • • Tiszai sorsjegy 1 • 50 • • 1870. magy. áll. sorsjegy
1 • 100 • • Becsvárosi sorsjegy 10 • Osztrák vöröskereszt sorsjegy
1 • 4 • 100 • • Magy. Jelz. hit. sorsj. 10 • Magyar vöröskereszt sorsjegy
1 • 3 • 100 • • Osztr. Földhit. sorsj. 10 • Olasz vöröskereszt sorsjegy
1 • 3 • 100 • • Szerbiai államsorsj. 50 • Budapesti Sorsjegy
150 darab Magyarországi „Jó-ziv” sorsjegy.

A 45 havi befizetés tartama alatt minden tag 146 huzáson vesz részt, száz millió korona össznyereséménnyel. Havonkénti befizetés 1 ft 97 kr. o. 6-ben.

Az első és második részlet befizetése után, mely postautalványval is eszközölhető, kapja a vevő a 238 darab sorsjegy sorozatát és számaikat tartalmazó SORSJEGY-KÖNYVEKET. A társaság feloszlatásakor, az összes azideig ki nem sorsolt sorsjegyeket az akkori hivatalos árólajyon eladják, az ezért befolyó készpénz, a nyeresémények és a kamatot hajtó sorsjegyek sorsolási-kamatjai a tagok között egyenlően el lesznek osztva.

A sorsjegy-társaság tartama alatt, a 238 darab sorsjegyre eső nyeresémények a sorsjegy-társaság tagjai illetik. — Rendkívüli kedvezményt nyújt! Minden tag a társaságnak a negyedik részlet befizetése után egy 2000 koronáról szóló chaleset elleni

biztosítási kötvényt kap, mely egy elsőrangú hazai biztosító intézet által van kiállítva és mindaddig marad érvényben, míg a befizetések a sorsjegykönyvre pontosan történnek.

Minden huzás után megküldöm a „TELEGRAPH” cz. sorsolási tudósítót.

LUSTIG MIKSA bank és váltóüzlete

Alapított 1885. Budapest, váci-körút 43. Alapított 1885.

Ügynökök bárhol kedvező feltételek mellett alkalmastatnak.

Évek óta kipróbált, fájdalomcsillapító házi szer

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

Köszvény, csúsz és idegbajok ellen.

Kwizda-féle köszvényfolyadék

1/2 palack 1 ft. o. é.

Kwizda-féle köszvényfolyadék

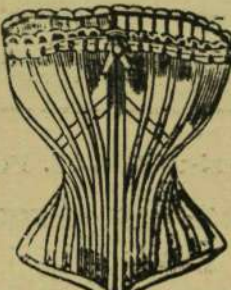
1/2 palack 60 kr.

Kapható minden gyógyszerárban.

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

Főletét: kerületi gyógyszerár Kornenburgh-an.

Magyarországi főraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerár Budapest, Király-utca 12.

PALOFNEK

Budapest legújabb

mell- és vállfűző-raktára,

BUDAPEST,

Haris-bazár, körudvar 21.

Alapított 1813. ében.

Ajánlja ismert kitűnő szabásu

saját gyártmányait, valamint

párisi, negligé-, páncél- és mell-

vasfűzőket zár- és kapocsal.

Egyenesen-tartókat, gyermek-mellényeket, saintureket,

valamint mindennemű különlegességeket fűzőkben.

Nagy választékban!

GEITTNER és RAUSCH czégnél,

Andrássy-út 8. sz.

DE BRIEL

„Excelsior Crem”-je

felülmulhatlan az arcbőr-ápolásra, minthogy hosszabb

használatnál a csunytó szem- és száj körüli ki-ránzókat

simítja, a rátkákat eltávolítja, a keze-ket finom és puhákká

teszi. Ezen eredmények kiegészítésére a

DE BRIEL 5618

„Excelsior Puder”-je

legjobban alkalmas.

DE BRIEL-féle

„Excelsior haj-restorer”.

Ezen hajviz tisztán tartja a fejbőrt és haját, eltávolítja

a korpát, erősíti a fejbőrt, megakadályozza a haj kihul-

lást és elősegíti annak erőteljes növét.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszer. Budapest, Király-u. 12.

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Ingyen és Bérmentve

küldjük a legújabb divatot tartalmazó nagy

illusztrált Catalogust a nyári évadra.

Megkeresések címzendők:

JULES JALUZOT & Co

PARIS

Ugyancsak bérmentve küldetnek a Print-

emps óriási raktárán levő szövetek mintái,

árát és fajt lehetőleg meghatározni kérünk.

Expediitio Magyarország részére

portmentesen 25 franktól kezdve.

Vámmentes küldemények feltételei a Cata-

logusban. Továbbító- és vámkezelési házuk:

Szalzburgban, Mozartplatz, 4.

Levelezés Magyar nyelven.

BUDAPESTI CZÉGEK.

TALÁLmányok

szabadalmazását eszközi mind. államban
Réthy János
 nemzetközi mérnöki és szabadalmi irodája,
 Budapest, Erzsébet-körút 2. sz. (népszínház
 mellett. Legrégibb szabad. iroda. — Telefon.

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST (Foncière palota).
 Ajánlja dús raktárát
 vízhatlan esőköpeny, gummi sárczipő és csiz-
 mákból. Sebészeti műszerek és kötszerekből
 stb., valamint torna- és testedző szerekből, úg-
 yintén gummi és linoleum szőnyegek, és
 Sebészeti, műszaki és pinceszegészeti árjegyzéket
 kívánatra bérmentve küld.

A magyar ipar- és kereskedelmi bank részvény-társaság váltóüzlete.

Budapest, V., Nádor-utca 4.

Mint kitűnő tőkebefektetést ajánlja a magyar takaré-
 pénztárak központi jelzálogbankja
 4 1/2 százalékos adómentes zálogleveleit és
 4 1/2 százalékos községi kötvényeit,
 melyek nála a mindenkori napi árfolyamon jutalék-
 mentesen kaphatók.

Teljesít tőzsdéi megbízásokat, díjmentesen bevált szel-
 vényeket, elfogad betéteket folyó- (cheque) számlára,
 pénztári jegyek vagy betéti könyvekre, s azokat
 4 százalékkal adómentesen kamatoztatja.

Magyar ipar- és kereskedelmi bank
 részvény-társaság váltóüzlete.

„Toronyórák“

palota, laktanya, gyári órákat,
 villanyórákat,
 legelőnyösebben rendez be
Mayer Károly L.
 1-6 magyar gör-órágyára
 Budapest, VII., Kazinczy-u. 3.
 Képes árjegyzék, költségjegyz. bér.

Nirdetések elfogadtat-

nak a kiadó-hivatal-
 ban, Budapest, IV.,
 egyetem-utca 4. sz. a.

Schachner József A.

BUDAPEST,
 Nádor-utca 15. sz.

Diós és mákos patkók,
 lipcei stollen,
 torták, cukorkák.
 Biscuits-, kétszersült- és
 tea-sütemény-gyáros.

Legjobb
 gazdasági
 magvak,
 gépolajok,
 SZÁVOSZT
 ALPHONS

es. és kir. udv. szállítónál
 BUDAPEST,
 V., Arany János-utca 11.

Árjegyzékek
 kívánatra ingyen és bérmentve.

A
 kereskedelmi bank
 felmondotta
Kertész Tódor
 műiparú raktár
 üzlethelyiségeit.

Most
 alkalom nyílik 100
 meg 100-féle cikk
 olcsó bevásárlására.

SCHLICK-féle vasöntő és gépgyárészv.-társ. BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI., külső váci-ut 29—35. Podmaniczky-utca 14. Kerepesi-ut 77. sz.
 Városi iroda és raktár: Fiók-raktár:

Gőz- és járgány-cséplőkészületek,

számos első díjjal kitűnt. Schlick-féle szab. 2 és 3 vasu ekék,

mélyítő és egyetemes aczél-ekék,

eredeti SCHLICK- és VIDAT-éle

egyvasu ekék, talajmivelő eszközök,

Schlick-féle szab. „HALADÁS“ sorbavető gépek,

Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek.
 Eredeti amerikai kévőkötő és marokrázó arató-gépek és fűkaszáló gépek, szállít-
 ható mező vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legutányosabb árak.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve

Magyar királyi államvasutak gépgyára.

Gőzcséplő-garnitúrák
 Hengerkazános lokomobilok
 Szalmakazalozó gépek
 Gőz-kukoriczamorzsolók
 Stibor-kőrfürészek

— mindig csak —

a m. kir. államvasutak gépgyárának
 vezérigénységénél

Budapest, VIII., József-körút 41. sz. a.
 rendelendők meg.

NEW-YORK ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG.

Alapított 1845-ben, tisztán kölcsönösségen alapszik
 minden utánfizetési kötelezettség kizárásával. Műtán részvényesei nincsenek,
 az összes tőke és nyereségek a biztosítottak tulajdonát képezik.

Kivonat az 1893. évi évszámából:

Aktívák összege	k. 743.503.905
Évi bevétel	169.318.230
1893-ban a biztosítottaknak kifizetett	75.192.250
1893-ban kötött új üzletek összege	1.119.244.955
Főösszeg	85.128.150

Nincs másik kölcsönös biztosító-társaság a világon, mely
 ily óriási főösszeg fölött rendelkezne. Fennállása óta a New-York
 biztosítottjainak kifizetett 908.656.098 koronát.

A New-York a művelt világ összes országában bir. fiókokkal.

Referenciák Magyarországon:
 A magyar általános hitelbank. — A magyar kereskedelmi bank.
 Közelebbi felvilágosításokat ad

A NEW-YORK
 életbiztosító-társaság magyarországi igazgatósága:
 Budapest, V. ker., Deák Ferenc-tér 1. szám.

Frommer A. Herrman utóda

BUDAPEST.

Főüzlet: V. kerület, Tükör-utca 5. szám.

Fióközlet: VI., Andrassy-út 1. sz.

Magasan koncentrált műtrágya egyedüli főraktára.

Megjelent a
 díszes tavaszi főárjegyzék.

Kívánatra ingyen
 és bérmentve küldetik meg.

Minden rendelmenyhez
 ingyen melléklet.

9. SZÁM. 1894.

BUDAPEST, MÁRCZIUS 4.

41. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egy évre 12 frt
 POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: félévre — 6 *

Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egy évre 8 frt
 félévre — 4 *

Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egy évre 5.—
 félévre — 2.50 Keltetői előfizetéseket a postai
 megkötött viselkedés alapján.

AZ EZREDÉVES KIÁLLÍTÁS IGAZGATÓSÁGI
 ÉPÜLETE.

NAGY LÉPTEKKEL közeleg az a nagy nemzeti
 ünnep, melylyel a mai nemzedék hazánk
 és államunk ezer éves múltját fogja meg-
 ülni, nevezetesen emléket emelven vele magának
 a következő második évezred nemzedékei előtt.
 Az ez alkalomra rendezendő országos kiállít-
 ás előmunkálatai is mind nagyobb-nagyobb
 mértékben haladnak előbbre, hogy az ünnep
 ideje mindent készen találjon.

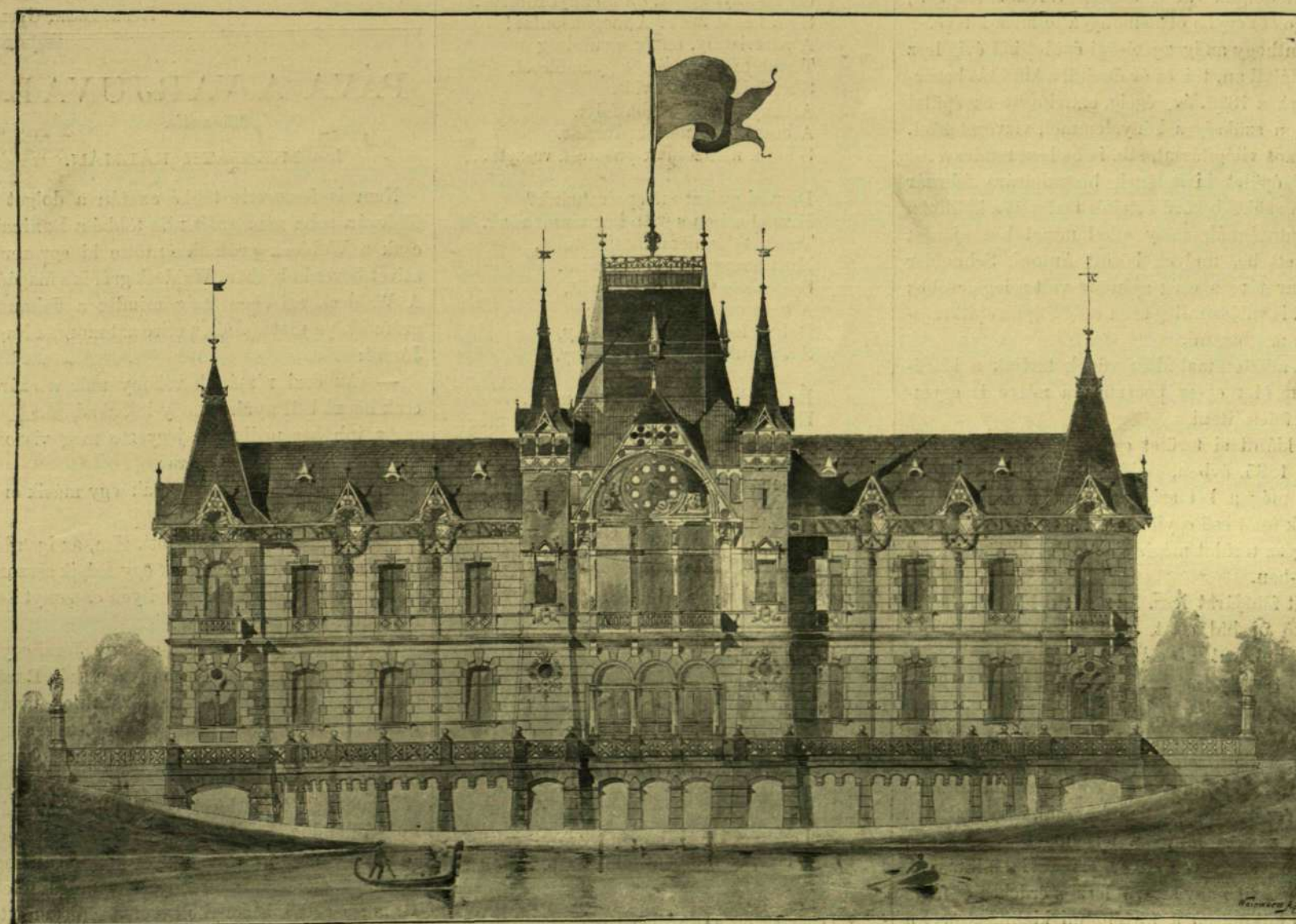
Igen természetes, hogy e haza lakossága
 érdeklődő figyelemmel kíséri mindent, a mi a
 nagy napok idejére készül s az ünnepély fényé-
 nek és díszének emelésére történik. Az elő-
 készületeknek legszembeütőbb jelei az épüle-
 tek, melyeket kormányunk a kiállítás területén,
 a Városligetben emeltet. Önként érthető, hogy
 ezek az épületek mind igen megrostált tervek
 alapján készülnek.

Mint hogy pedig már maguk a kivitellel elfoga-
 dott tervek is fölötté érdekesekek: úgy véljük,
 hogy olvasóink várakozását előzzük meg, ha ez

épülettervek közül a legkiválóbbakat időről-
 időre lapunk hasábjain bemutatjuk.

E közlést mai számunk az igazgatósági épü-
 let tervrajzával kezdi meg.

A kiállítási igazgatósági épület a városligeti
 tó partján, a fővárosi vendéglő és a tó közti
 téren, a Széchenyi-szigetre vezető híd előtt lesz,
 s már az ez idei nyáron fölépül. Épen a kiállít-
 ási terület határára fog állni, s minthogy két
 oldalt lesz bejárata, nemcsak a kiállítást látó-
 gató közönségnek, hanem bárkinek is hozzá-
 férhető lesz.

AZ EZREDÉVES KIÁLLÍTÁS IGAZGATÓSÁGI ÉPÜLETE.

Kolbenheyer Viktor elfogadott tervrajza után.